

**KÉTHELYI SZÉCHENYI ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA SB4001**

8713 Kéthely, Magyar u 30.

☎: 85/539-033.539-034

Fax: 85/539-033

E-mail: szechisk@t-online.hu

OM azonosító: 034067

A KÉTHELYI SZÉCHENYI ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

Sümegei Tamásné
Intézményvezető

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	4
ISKOLÁNK BEMUTATÁSA.....	
Küldetésnyilatkozat.....	4
Intézmény rövid bemutatása.....	5
1 NEVELÉSI PROGRAM.....	6
1.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	7
1.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, pedagógusok, osztályfőnöki munka.....	10
1.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	11
1.4 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	15
1.5 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	18
1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők.....	18
1.5.2. A beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók.....	19
1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók.....	20
1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás.....	34
1.6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	36
1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, annak gyakorlása.....	37
1.8 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	38
1.8.1 Az iskola kapcsolatrendszere, partnerei.....	38
1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	40
1.9.1 Egyéni tanulói munkarend.....	41
1.10 A felvétel és az átvétel szabályai.....	41
1.11 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek.....	42
2 ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS	
2.1 A művészeti iskola általános feladatai.....	42

2.2 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiség fejlesztésében.....	42
2.3 A művészetoktatás általános céljai, feladatai.....	43
2.4 Iskolánkban működő művészeti tanszakok.....	43
2.5 A művészeti tanszakok céljai.....	43
2.6 A művészeti tanszakok feladatai.....	44
2.7 A tanulói jogviszony létrejötte.....	44
2.8 A tanulói jogviszony megszűnése.....	45
2.9 Művészeti alap- és záróvizsga.....	45
2.10 Az iskolai élet munkarendje.....	45
2.11 Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök.....	45
2.12 Az értékelés rendje, osztályozás, felsőbb osztályba lépés feltételei.....	46
2.13 A szülői kapcsolattartás formái.....	46
2.14 A művészeti iskola kapcsolatrendszere, partnerei.....	46
 3. ISKOLÁNK HELYI TANTERVE.....	 48
3.1 A választott kerettanterv megnevezése.....	48
3.2 A helyi tanterv tantárgyai, tartalma.....	48
3.3.1. Táncművészet.....	51
3.3.2. Képzőművészet	52
3.4 Választható tantárgyak, foglalkozások.....	52
3.5 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	53
3.6 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	53
3.7 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógia feladatok helyi megvalósításának szabályai.....	54
3.8 A mindennapos testnevelés megvalósításának lehetőségei, a tanulók fizikai állapotának mérése.....	55
3.9 A tanuló tanulmányi munkájának, írásbeli-, és szóbeli értékelése, magatartási és szorgalmi minősítése.....	57
3.9.1. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei.....	59
3.9.2. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatás rendje.....	59
3.9.3. Oktatási eredményvizsgálatok.....	60

3.9.4. A tanulói teljesítmények mérése, értékelése	60
3.9.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam végéig.....	60
3.9.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai.....	61
3.10 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	62
3.11 A tanulók tovább haladása.....	63
3.12 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	64
4 Melléklet:.....	
4.1 Jogszabályi háttér.....	65
4.2 A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél.....	66
4.3 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	68
4.3 Az osztályfőnöki feladatkör ellátása.....	70
4.4 Legitimációs záradék.....	73

Bevezetés:

A program újabb felülvizsgálata és átdolgozása az új Nemzeti Alaptanterv, és az erre épülő tartalmi szabályozók, Kerettantervek bevezetése miatt vált szükségessé:

- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Küldetésnyilatkozat

Olyan iskolát szeretnénk:

- ahová a gyerekek szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szerető légkör veszi körül őket,
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tanulhatnak a diákok,
- ahol a széleskörű tevékenységekínálat segítségével a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény,
- ahová mindezekért a szülők szívesen hozzák gyermekeiket,
- ahol a tantestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és alkotói szabadsága kibontakozhat,
- amelyik rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó igényeihez.

Az iskola jövőképe

A társadalom elvárása iskolánktól

„Az egynyelvű és egyszokású
Ország gyenge és esendő.
Ennél fogva megparancsolom Neked
Fiam, hogy a jövevényeket
Jóakarattal gyámolítsad
És becsben tartsad
Hogy nálad szívesebben tartózkodjanak
Mintsem másutt lakjanak”
(Szt. István intelme fiához)

Tanulóink elvárása iskolánktól

„Amit az iskolának el kell végeznie,
elsősorban az,
hogy megtanítsa nekünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsa bennünket a jól végzett
munka örömére
és az alkotás izgalma,
hogy megtanítsa arra,
hogy szeressük azt, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt,

amit szeretnénk csinálni.”
(Szentgyörgyi Albert)

A tantestület elvárása önmagától

„Ha mindig ugyanazt csinálod,
mint eddig,
akkor annyit is érsz el, mint eddig,
de, ha valami újat, mást
izgalmasat szeretnél, gondolj
arra, mi állhat még előtted!”
(Ismeretlen szerző)

A Kéthelyi Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Iskola, értékes hagyományaira építve, széles tevékenységinálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével és a fenntarthatóság pedagógiájának felhasználásával törekszik a kor kihívásainak megfelelni.

Az intézmény rövid bemutatása

Kéthelyen az intézményes nevelés az XVIII. század első felében kezdődött, és az 1870-es évekig a plébánián folyt, nagyon kevés gyerek részvételével.

1871-ben a Hunyadi család által adományozott telken felépült a zárda épülete, amelyben szervezett keretek között megkezdődhetett az iskoláskorú leányok oktatása. Az oktatást a Szent Vince tanait követő irgalmas rendi apácák végezték, nagyon jó színvonalon. A XIX. század végén a templom szomszédságában felépült a fiúiskola, ami községi tulajdonban és a római katolikus iskolaszék kezelésében működött. A századfordulón és az azt követő évtizedekben mindkét iskolát folyamatosan bővítették 2-, 3- ill. 4 tantermesre, ezzel együtt nőtt a tanítók száma is 3-ra, majd 4-re.

Míg 1770-ben 25 tanulója volt a kéthelyi iskolának, 1789-ben 39, 1846-ban 128 gyerek járt rendszeresen iskolába. Az I. világháború előtti években 450-500 tanköteles tanulót számoltak össze.

A kezdetektől egészen 1945-ig maximálisan 6 osztállyal működött az iskola. Eleinte csak írást-olvasást és hittant tanultak a gyerekek. Ezt később kiegészítették számolás, élővilág, földrajz, nyelvtan, beszéd- és értelemgyakorlat, fizika, vegytan, egészségtan, polgári jogok, ének, rajz és torna tantárgyakkal.

A XIX. század második felében egy rövid ideig zsidó iskola is működött községünkben 20 tanuló részvételével.

1948-ban Kéthelyen is bekövetkezett az iskolák államosítása és összevonása. Ettől kezdve az oktatás koedukált csoportokban és 8 osztályos képzésben folytatódott. Az első években az oktatás a volt fiúiskolában, 7 szükségstanteremben, több mint 400 tanulóval folyt egésznap. A zárdaépületet 1954-ben alakították át tanítási célra. Az 1966/67. tanévre elkészült az új épületrész és a korábbi szükségmegoldásokat felváltva ettől az időponttól egy épületbe került az oktatás és nevelés.

1986-ban felépült a tornaterem, amely akkor szinte egyedülálló vállalkozás volt a környék települései között. Az 1992-re elkészült tetőtér beépítésével tovább javultak a feltételek, és teljessé vált a szaktantermi rendszerű oktatás.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy iskolánk több száz éves múlttal és hagyománnyal rendelkezik, amelyet ma is a folyamatos korszerűsítés és fejlesztés jellemez. Erre többek között az is kötelez bennünket, hogy 1999-ben névadónknak Széchenyi Istvánt választottuk.

2000 szeptemberétől iskolánk az elsők között kezdte el a Comenius minőségfejlesztési modell kiépítését, amelytől a folyamatos fejlesztést, a folyamatszabályozás korszerűsödését, a szervezeti kultúra fejlődése mellett a partnerközpontú működés erősödését, és a szolgáltató jelleg fokozódását reméltük. Az elmúlt években a sikeres fejlesztés eredményeként az OM bázis intézményként több mint 10 iskolának segítettük a minőségfejlesztési tevékenységét.

Hagyomány és korszerűség, a múlt és jövő szerves összekapcsolása - ez pedagógiánk, nevelő munkánk mostani üzenete. Éppen ezért nagy szerepet szánunk a hagyományok ápolásának és kiépítésének, az elődök és tetteik tiszteletének, szeretetének.

A települést körülvevő nyugati dombokon ember élt az őskorban is már az időszámítás kezdetén a vidék római tartomány lett. Ezt a múltat kiegészíti az a földrajzi környezet is, amelyet a Balatontól való 6-8 km-es távolság jelent. Elődeink és reménybeli utódaink adják azt az erőt és elhatározást, aminek jegyében megfogalmaztuk helyi nevelési tervünket, pedagógiai programunkat, az eddigi eredmények tükrében felvázolva a jövőt, a tervben megfogalmazott célokat.

Munkánk során arra törekszünk, hogy meghatározó szereplői legyünk a település és a régió kulturális életének, tudjunk olyan értékeket mutatni és követésükre ösztönözni, amelyek hasznosak, szépek és emberiek.

Iskolánk fenntartója – a Siófoki Tankerületi Központ - feladatainkat az alapító okiratban fogalmazta meg: „alapfeladatunk a beiskolázási területen lévő tanköteles tanulók általános műveltségének megalapozása, és az alapfokú művészetoktatás képzőművészet és néptánc tanszakokon”. Ezek a partneri igényeknek megfelelően kiegészítő feladatokkal bővültek.

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Nevelő-oktató munkánk alapelveit kialakító értékek

A nevelési program átdolgozása előtt - az alapelvek meghatározásához - tantestületünk összegyűjtötte azokat a legfontosabb emberi és erkölcsi értékeket, amelyeket közösen a legértékesebbnek tartunk. Ezen értékek mentén fogalmaztuk meg alapelveinket, amelyek nevelő munkánkat meghatározzák.

Közösen elfogadott legfontosabb értékek:

- tolerancia, türelem, egymás tisztelete, megbecsülése,
- humanizmus, szeretet, elfogadás,
- becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom,
- a természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára,
- önfegyelem, önismeret, példamutatás,
- pontosság, igényesség és kitartás a munkában,
- a tudás, a munka, az értékteremtés megbecsülése,
- önállóság, szabadság, mások szabadságának tisztelete,
- esztétikai, művészeti értékek, az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete,
- derű, humor, mely átsegít a gondokon.

Pedagógiai nevelő-oktató munkánk során az előbbieken felsorolt értékek közvetítését alapfeladatnak tekintjük, nevelő-oktató munkánkat ezen értékek mentén végezzük.

Alapelveink:

Intézményünk nevelő-oktató munkáját a nemzeti köznevelésről szóló törvény, és a nemzeti alaptanterv alapján az alábbi alapelvek határozzák meg:

- minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés
- befogadó, elfogadó iskolai környezet
- egyéni bánásmódra való törekvés
- esélyegyenlőség biztosítása,
- az életkornak megfelelő követelmények támasztása;
- a tanuló fejlődését biztosító, a követelményekhez igazodó értékelés, pozitív megerősítés
- a tanuló elfogadása, bizalom, szeretet, empátia;
- az alapvető emberi jogok tisztelete;
- a társadalmi normák követése;
- személyes példamutatás;
- felelősségvállalás;
- céltudatosság, következetesség, igényesség, szorgalom;
- együttműködés;
- módszertani megújulás;
- értékteremtés, értékmegőrzés;
- komplexitás;
- az anyanyelv ápolása, a nemzeti öntudat erősítése;
- hagyományőrzés, hagyományápolás
- egészségünk és környezetünk védelme

Céljaink:

- tanulóink életkori adottságainak megfelelő korszerű, használható tudás átadása, amely felkészít a következő iskolafokozatra, és megalapozza a felnőtt életben való boldogulásukat.
- minden tanuló olyan nevelésben, oktatásban részesüljön, melynek segítségével egyenlő eséllyel indulhat felnőtt élete felé.
- az anyanyelv helyes használata, szóban és írásban, kommunikációs képességek fejlesztése
- a tehetség kibontakoztatásának segítése, a differenciálással történő fejlesztés, a hátránykompenzáció az iskolai élet minden területén
- intézményünk pedagógiai programjában megfogalmazott értékek elfogadtatása, megőrzése, iskolánk értékközvetítő szerepének megerősítése.
- intézményünk minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki, szociális fejlődését: az egészséges életmódra való igény kialakítása
- tanulóink ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, ápolják annak hagyományait, védjék annak értékeit

Feladataink:

- a tanulók képességeinek, kulcskompetenciáinak egyénre szabott folyamatos fejlesztése
- tanulási szokások kialakítása, alkalmazása
- lemorzsolódás megelőzése, ill. minimális szinten tartása
- kompetenciamérések eredményeinek folyamatos javítása, szinten tartása
- komplex személyiségfejlesztés, személyes, szociális és kognitív kompetenciák kialakítása, fejlesztése, megerősítése

- a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az önálló ismeretszerzés iránti igény kialakítása
- a digitális kompetenciák fejlesztése, a digitális eszközök tanulás céljára való egészséges használata
- az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése
- a különleges bánásmódra jogosult (SNI, BTMN) tanulók folyamatos fejlesztése, felzárkóztatása
- SNI tanulók integrált nevelése, oktatása;
- tehetséges, jó képességű tanulók versenyekre való felkészítése, tanulmányi- és sport területen
- fejlesszük tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igényeket;
- egyénre szabott nevelési-oktatási módszerek alkalmazása, melynek segítségével megvalósítható a tanulói differenciálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás;
- egyéni fejlesztési tervek készítése;
- olyan tanulásszervezési eljárások alkalmazása, melyek elősegítik a hátránykompenzációt;
- a fenntarthatóság megközelítéséhez szükséges értékrend, tudás, készségek elsajátíttatása, a környezeti terhelést és károkat csökkentő környezetharmonikus magatartási minták kialakítása;
- hangsúlyozzuk, a környezetünket, a Földet, az emberiséget, az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésének fontosságát.
- az iskola által deklarált értékek minél szélesebb körű terjesztése az intézmény által szervezett programok és PR tevékenység segítségével;
- szakmai együttműködés nevelőtestületen belül, és intézmények között
- a pedagógusok módszertani eszköztárának folyamatos bővítése, megújítása, képzetekben való részvétel
- a tanulók bevonása a tanórán kívüli tevékenységekbe
- szülők, tanulók tájékoztatása az intézményi programokról;
- a szülők, külső partnerek bevonása az intézményi programokba;
- mindennapos testnevelés biztosítása a törvényi előírásoknak megfelelően;
- prevenciós programok szervezése tanórán és tanórán kívül;
- részvétel diákolimpiai versenyeken;
- pályázati források kihasználása.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, pedagógusok, osztályfőnöki munka

A nevelési eszköz az a módszer, amellyel, mint a tevékenységformával a nevelési folyamat megvalósul.

Tanulóinkat igyekszünk pozitív tevékenységekre készíteni, gyengítve a negatív hatásokat.

Nevelési eljárásainkat alkalmazzuk céljaink elérése érdekében.

Ezek a következők:

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás érdekében alkalmazott módszereink:

- az oktatásban alkalmazott módszerek;
- minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép;
- bírálat, önbírálat;
- beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás;

- előadás, vita, beszámoló.

Ösztönző módszerek:

- helyeslés, biztatás, megbízás, elismerés, ígéret, dicséret;
- gyakorlás, követelés;
- ellenőrzés, értékelés, szóban vagy írásban, osztályozás;
- játékos módszerek;

A pozitív magatartásra ható módszereink:

- helyeslés, ösztönzés, biztatás; elismerés, dicséret, jutalmazás;
- osztályozás;
- felszólítás; kényszerítés
- követelés.

A negatív viselkedés kialakulása elleni módszerek:

- felügyelet;
- ellenőrzés;
- figyelmeztetés;
- intés, elmarasztalás, tiltás;
- büntetés.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai, a pedagógusok jogai, kötelességei

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- A tanítási órákra való felkészülés
- A tanulók dolgozatának javítása
- A tanulók munkájának rendszeres értékelése
- A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradt és helyettesített órák vezetése,
- Javító és osztályozó vizsgák lebonyolítása
- Kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- A tanulmányi versenyek lebonyolítása
- Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- Felügyelet a tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- Iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése
- Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- Szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- Részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- A tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- Tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- Részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- Tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- Szertárrendezés, a szakleltár és szaktermek rendben tartása,
- Osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnök – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munka közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésre.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítja.

Pedagógusok kötelességei és jogai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy

- személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,
- a pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés-oktatás módszereit megválassza,
- a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket,
- a 3. § (3) bekezdésében foglaltak megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a gyermeket, tanulót,
- hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, intézményi és fenntartói információkhoz,
- a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjának megalkotásában, elfogadásában és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,
- szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen a köznevelési rendszer működtetésével, ellenőrzésével

kapcsolatos megyei és országos feladatokban, pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,

- szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőként részt vegyen helyi, regionális és országos közneveléssel foglalkozó testületek munkájában,
- az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerinti informatikai eszközöket,
- az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, muzeális intézményeket és más kiállító termeket, színházakat jogszabályban meghatározott kedvezményekre való jogosultságát igazoló pedagógusigazolvánnyal látogassa,
- az oktatási jogok biztosához forduljon.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A NAT-ban és a Kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás szolgájak, hogy tanulóink:

- különböző szintű adottságaikkal;
- eltérő mértékű fejlődésükkel;
- iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal;
- eltérő érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel;
- szervezett ismeretközvetítéssel;
- spontán tapasztalataikkal összhangban, minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladataink:

- A tanulók erkölcsi nevelése
Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
Feladataink: az alapvető erkölcsi értékek (kötelességtudat, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet és tisztesség, és a munka megbecsülése, türelem, megértés, elfogadás) megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása tanulóink körében.
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek munkásságát. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket.
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése
Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.
- Családi életre nevelés
A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.
- Testi és a lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelkiállapot örömteli megéléséhez.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
Cél a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál.
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
A felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.
- Pályaorientáció
A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, megtalálhatják hivatásukat.
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.
- Médiatudatosságra nevelés
A média tudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység- központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával.

Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógus maga is rendelkezzen közösségi vonásokkal, és ez által alkalmas legyen a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan adjanak példát szakmai felkészültségéből, korrektségéből, emberségéből.

Ennek fejében mindezt jogosan várhatják el tanítványaiktól.

1.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás.
- A testi és lelki egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.
- A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, baleset megelőzés és elsősegélynyújtás a személyi higiénia területére terjednek.
- Családi életre nevelés.
- A nevelési –oktatási intézmény a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében tevékenyen együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal (iskolaorvos, védőnő, fogorvos), gyermekjóléti szolgálattal, ifjúságvédelemmel.

Egészségnevelési és környezetnevelési elvek

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos elvek:

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása
- Testmozgás fontosságának tudatosítása
- Felkészítsen a betegségek felismerésére és megelőzésére

- Tartsák be a testi higiénia szabályait
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése

A legfontosabb alapelvekhez rendelt feladatok:

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása. (Napi ötszöri étkezés)
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Iskolánk tanulóink számára háromszori étkezést biztosít.
- Az étrend összeállításánál figyelembe kell venni a gyermekélelmezési normákat.
- El kell érünk, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezzék előtérbe az egészséges élelmiszereket.

Személyi higiéné kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása. Váltócipő használata.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi és iskolaorvosi, szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele. (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos)

Mentálhigiéné feladatai:

Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.

- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulónak. A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

Családi életre nevelés feladatai:

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására. Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Törekedjünk a kíváncsú családmódel iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
- Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
- Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtanunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

A környezeti nevelés alapelvei:

- Fenntartható fejlődés erősítése.

A környezeti nevelés a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítását szolgálja. Olyan fejlődést, mely a jelen szükségleteit kielégíti anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékeinek esélyeit.

- Környezetünk védelme

Az ember környezetéhez hozzátartozik a természetes, az épített és a társadalmi környezet.

A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönösségét, helyét és szerepét a környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezeti magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak.

E cél eléréseért biztosítanunk kell tanulóink számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassák a pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget, a környezet megvédéséhez szükséges értékrendszert, készséget, tudást.

- Rendszerszemléletű környezetlátás

A környezeti nevelésnek rendszerszemléletűnek kell lennie, hiszen környezetünkben minden mindennel összefügg, ez lehetőséget ad több tudományterület összekapcsolására is.

A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, mely nem korlátozódik csak az iskolára, az élet más színterein is megjelenik.

- Problémamegoldó szemlélet

A környezeti nevelésnek a valós életben kell gyökereznie. Helyi problémákra és azok megoldására természeti, társadalmi jellemzők megismerésére kell támaszkodnia. Ezek megoldása közben láttatja meg a globális összefüggéseket.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra figyelés, egymás elfogadása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése.

Mivel a jövő ökológiai problémái előre sok esetben nem láthatóak, ezért fontos az problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása és fejlesztése.

Konkrét célok és feladatok

- Hajlandóságot kell ébresztenünk a tenni akarásra, a konkrét problémák megoldására, hatékony együttműködésre és eredményes konfliktuskezelésre.
- Nyitottá kell tennünk tanulóinkat a környezet szépségeink befogadására, kritikussá a negatív környezeti jelenségekkel szemben.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének megérezését.
- Élményhelyzeteket kell biztosítanunk, hogy helyes döntéseket tudjanak hozni felelősségteljes magatartással, jó értékítéllettel a pozitív jövőkép kialakulásának érdekében.
- Biztosítanunk kell a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének és megoldásának lehetőségét.
- Ki kell alakítanunk a gyerekekben a helyes választás képességét, adjunk lehetőséget a környezetkímélő technológiákkal készült termékek megismerésére, a takarékos és mértékletes életvitel igényére.
- A környezeti nevelés beépítése egyéb tantárgyakba lehetővé teszi az összetett környezeti jelenségek sokoldalú megközelítését, megismerését. (magyar irodalom, történelem, művészeti tárgyak, technika)

- A jelenlegi természeti és épített környezet megismerését biztosító programok: több napos osztálykirándulások, nemzeti parkok megismerése, erdei iskola, témahét, jeles napok, természeti ünnepek megünneplése, interaktív tananyag használat
- Az ökológiai szemlélet kialakítása, fejlesztése a természetes életközösségek megfigyelésével, környezeti változások nyomon követésével, természetes élőhelyek megóvásával, irányított természetvédelmi tevékenységgel
- Törekednünk kell arra, hogy az iskolai rendezvények a lehető legkisebb mértékben terheljék a környezetet.
- Iskolánk környezeti adottságainak megőrzése, udvarunk további parkosítása a gyerekekkel közösen megoldható gyakorlati feladat.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Tapasztalható, hogy fokozatosan csökken a beiskolázási tanulólétszám, ugyanakkor növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulóink száma.

Mi is ismerjük a jelenséget, és különböző módon segítjük hátrányos helyzetű tanulóink beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Ez a feladat igényli a legtöbb tapintatot.

A mai társadalomban az emberek illetve a családok anyagi helyzete különböző.

A szülő nehezen nyilatkozik anyagi gondjairól, sokszor a pedagógus veszi észre, hogy a család problémával küzd. Az év eleji tanszervásárlás, a havi ebédbefizetések, kirándulások több szülőnek gondot okoznak.

Az otthoni gondok mindig kihatnak a tanulók tanulmányi munkájára, sőt magatartására is. Ez a legfontosabb jelzés a pedagógus számára. Ha egy gyerek megváltozik – főleg negatív irányba – ott a problémát elsősorban a családban kell keresni.

Amennyiben otthon a gondok sokasodnak, a szülők is türelmetlenebbek, nyugtalanabb háttérből kerül hozzánk a tanuló.

Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek.

Mindezek ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév várható feladatait.

Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe.

El kell érünk, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollégához, ha segítséget igényelnek.

A gyermekjóléti szolgálat és az osztályfőnökök együttműködése itt még fontosabb, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. Felzárkóztatás, illetve tehetséggondozás,
2. Drog- és bűnmegelőzés,
3. Mentálhigiénés programok,
4. Pályaorientációs tevékenység,
5. Táborozások, kirándulások,
6. Tájékoztató a szociális juttatások lehetőségéről,
7. Különböző szintű támogatások elnyerésére történő ösztönzés,
8. Figyelemfelhívás a tanulássegítő foglalkozások előnyeire,
9. Kapcsolattartás a szakmai szolgáltató intézményekkel,

10. A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása,
11. Táborozási, kirándulási hozzájárulások (Szülői Szervezet, Hóvirág Közalapítvány)
12. Alapítványi támogatások,
13. Pályázat-figyelés, részvétel pályázatokon,
14. Étkezési támogatás elveinek, mértékének meghatározása.
15. Alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

1.5.2. A beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A családok napjainkban egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben.

A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételei.

Legfontosabb feladatunk a prevenció. Pedagógusaink gyógypedagógus segítségével - igyekeznek megismerni a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját. Nagy türelemmel, figyelemmel, törődéssel keresik a problémák okait.

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket alkalmazunk.
- Esetelemzésekkel alakítjuk az egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében a gyermeket tanító kollégák körében.
- Differenciált bánásmódot biztosítunk, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.
- Részképesség zavar esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük tovább haladásukat. (Fejlesztő pedagógusok)

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek részére a közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő foglalkoztatásokat is tartanak.

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.

Ez nem csak a tanítók, tanárok és a gyógypedagógus feladatköre, hanem mindnyájunk felelőssége.

A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy szintjükhöz mérjük a követelményt. A fokozatosság elve alapján nehezülhetnek ezek a feladatok.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- logopédus és gyógypedagógus segítségével felhívjuk a tanulási problémák okára a figyelmet,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrekción, korrepetálás,

- logopédusunknak, gyógypedagógusunknak napi kapcsolata van a gyerekekkel, s szaktanáraikkal rendszeresen megbeszélik az aktuális problémákat. Kölsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről,
- tanácsaikkal segítik a szülőket, pedagógusokat,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanulópárok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon,
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- közösség nevelő hatása (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé),
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is adjunk lehetőséget a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szaktárgyi, sport szakkörök)

Iskolánk a bukás-mentességre törekszik, gyenge tanulóinkat igyekszünk a minimum szintre eljuttatni.

A fejlesztés, korrekció, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka. Fontos az iskolaérettség szakszerű eldöntése, mely az óvoda és a szülő felelőssége.

Az óvodákból a beszédhibás gyerekek megkezdett, vagy befejezett terápia után kerülnek hozzánk, sok esetben a helyes kiejtés automatizálása a feladatunk.

Ezt a munkát segíti a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézményének logopédusa, aki folyamatosan foglalkozik a beszédhibák korrekciójával.

A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a prevenció elve érvényesül. Így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar.

Az írás, olvasás, tanulás előkészítő szakaszában mindig figyelünk a sikertelenség tüneteire. Ebben az időszakban már sok kisgyerek jár a dyslexia, dysgraphia prevenciós foglalkozásokra.

A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.

A problémák korai feltárása érdekében alsós minden év decemberéig a DIFER vizsgálatot is elvégezzük az elsős tanulók körében.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök esetmegbeszélés keretében „átadják” felső tagozatos kollégáinknak a gyermekeket, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket.

A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos, de sajnos nem mindig könnyű meggyőzni őket a vizsgálatok szükségességéről, és a folyamatos otthoni gyakorlás fontosságáról.

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Általános elvek

Nemzeti alaptanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél. Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő közoktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A fogyatékoságból, fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Az egyéni sikereket segítő, funkciók fejlesztése.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- az intézmény minőségirányítási programjában (tervezési és ellenőrzési szinten),
- a helyi tantervben műveltségi területek, tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze.

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.
- megfelelő órakeret lásd. Pedagógiai program megfelelő részében!

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;

Szakképzettséggel rendelkező - gyógypedagógiai tanár/terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók akadályozottsága, személyiségfejlődési zavara, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzők: a téri tájékozódás, a finom-motorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a) a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta foglalkoztatása,
- b) speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c) a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés

a) Bevezető szakasz: 1-2. évfolyam.

b) Kezdő szakasz: 3-4. évfolyam.

Ebben a két szakaszban a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A bevezető szakaszban javasolt - a közoktatási törvény által biztosított lehetőséggel élve - egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni.

E két szakaszban nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

- c) Alapozó szakasz: 5-6. évfolyam.
d) Fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam.

Az alapozó és a fejlesztő szakaszban a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

A befogadó intézmény pedagógiai programjában - az Irányelv 1. fejezetében leírtak alkalmazásával - szerepelnie kell a fogyatékos tanuló nevelése-oktatása sajátos elveinek, és figyelembe kell vennie a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. A fejlesztéshez, rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködése szükséges.

Állapotmegismerés, szakértői vélemény

A szakértői bizottság komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít. A szakértői vizsgálat a szülő kérelmére, illetve ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Amennyiben a megyei illetékességű szakértői bizottság a vizsgálat alapján sajátos nevelési igényt, ezen belül enyhe értelmi fogyatékossgot állapít meg, javaslatot tesz a tanuló különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, a szükséges szakemberre és annak feladataira.

A szakértői véleménynek tartalmaznia kell:

- az ellátás intézményes módjára vonatkozó javaslatot: külön- vagy együttnevelés, együttnevelés esetében részleges vagy teljes integráció;
- a kijelölt nevelési-oktatási intézmény megjelölését;
- a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket, fejlesztési feladatokat;
- a fejlesztési feladatok ellátásának javasolt időkeretét;
- a kötelező felülvizsgálat idejét;
- a szükséges szakemberre vonatkozó javaslatot; valamint tartalmazhatja a javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli

A NAT alkalmazása

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelési és tanulási célok megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek – mint a munkavégzés alapvető feltételének – kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében. Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a szabad mozgás, a sport és a rekreáció lehetőségeire. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára érdemes támogatást nyújtani a kortárskapcsolatok kialakításában. A konfliktusok megoldásához a pedagógus modellálása és a konfliktuskezelési

technikák tanítása/begyakoroltatása is szükséges. A célok elérése érdekében fontos a tanulók családjával keresni az együttműködési lehetőségeket.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A megfelelő önértékelés, a tanuló saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

A kooperatív csoportmunka segíti megtapasztalni az alkalmazott szabályokat, később pedig hozzájárul a munkavállalás során szükséges együttműködési készségek fejlődéséhez. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a szükséges támogatással fokozatosan képessé válik a felelősségteljes döntések meghozatalára.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók az egyéni sajátosságaiknak megfelelően legyenek képesek a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálására, értelmezésére, közvetítésére és alkotására. Ismerjék fel a hiteles, megbízható és fontos információkat. A pedagógus választékos kommunikációval segíti ezt a folyamatot, valamint fejleszti digitális kompetenciáit, és rendszeresen használ digitális eszközöket a nevelés-oktatás folyamatában, amelyeket a tanulók pszichológiai jellemzőinek megfelelően válogat és gyűjt össze.

A tanulás tanítása, pályaaorientáció

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését ellátó intézmények biztosítják azokat az információkat és tapasztalatokat, amelyek a tanulók egyéni sajátosságainak megfelelően támogatják az életpálya-tervezést és a pályaaorientációt. Fontos az egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítása, az élményt adó tanulási szokások kialakítása. Az életkori sajátosságokhoz illeszkedve törekedni kell a tanulók saját tudásáról való reális ismeretek kialakítására, valamint a növekvő felelősségvállalásra a saját tanulásukért. Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés fontos a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Ki kell hogy alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Fontos felkészíteni a felnőttlét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Az iskolai szinten belül ajánlott lehetőséget adni a demokratikus jogok gyakorlására (diákönkormányzat).

A fenntarthatóság, környezettudatosság

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása, az egyéni felelősség tudatosítása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell hogy jelentkezzen.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a Nat-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció

szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra.

Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben

előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat.

Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók mind a gyógypedagógiai, mind az együttnevelési folyamatban a kötelező tanórákon kívül részt vesznek egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozás során a probléma jellegéhez legadekvátabb eljárások, módszerek és technikák használatával alakítják a gyermek képességeinek fejlődését, egyidejűleg biztosítva az ahhoz szükséges feltételeket. A fejlesztési célok közé tartozik az akadályozott fejlődésből eredő hátrányok csökkentése, hogy a tanuló ismeretszerzési-tanulási folyamatban való részvétele aktív és eredményes legyen, és a lehető legkevesebb nehézséget tapasztalja a folyamat során. A foglalkozás célja a hiányzó, sérült pszichikus funkciók kialakítása, magasabb szintre emelése, az esetleges rosszul szerveződött struktúrák megváltoztatása, de a kiemelkedő képességek fejlesztése szintén a fejlesztő munka hangsúlyos tartalmi eleme.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozás segít a tananyag és a fejlesztési követelmények differenciálásában, a képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolásában, az egyéni tanulási technika kialakításában, a haladási tempó és a motiváció egyéni biztosításában, a fejlődés és a fejlődést tükröző értékelés megállapításában.

A foglalkozás eredményességét növeli, ha minél rendszeresebben – terápia során akár naponta – egyénre szabottan valósul meg, a fejlődés üteméhez illeszkedik, illetve a habilitáció teljes ideje alatt folyamatos a szakember támogatása.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása az egyéni fejlesztési terv (EFT) alapján történik, amelyet a gyógypedagógus készít el, együttműködve a partnerekkel. Az EFT a szakértői véleményre, illetve a gyógypedagógus által készített pedagógiai diagnózisra alapulva készül.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a realisan megfogalmazott rövid és középtávú célokat, ezek elérésének lépéseit, a tervezett eszközöket, valamint a fejlesztés lehetséges helyszíneit. Funkciója a segítségnyújtás tervezése, koordinálása és ellenőrzése. Az együttműködő partnerek előre meghatározott időnként – például havonta, háromhavonta – ellenőrzik, értékelik a végrehajtás eredményességét, az akadályozó tényezőket, és új fejlesztési célokat tűznek ki. A fejlesztendő területek mellett figyelni kell a tanuló erősségeire is, és ezeket a kiemelkedő képességeket is be kell építeni a tervbe, illetve a foglalkozásokba. Az EFT segít, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló életét támogató különböző szakemberek összehangolják tevékenységüket, tudásukat; tapasztalatuk mindenki számára hozzáférhetővé és hasznosíthatóvá váljon.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások megvalósulása lehet osztálytermen belül és kívül is, egyéni vagy kiscsoportos formában. Mindehhez szükséges az együttnevelést megvalósító iskola pedagógusai és a tanulás támogatását megvalósító fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok és a pedagógiai munkát segítő más szakemberek közötti együttműködés. Ez az együttműködés a pedagógusok kötelező tanórával le nem kötött órakerete terhére tervezhető, s a konzultációkkal alátámasztott pedagógiai tevékenységként valósulhat meg.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztése

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

A fejlesztés alapelvei

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek! Ehhez az elváráshoz kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Az alapelvek megvalósítása érdekében feladat:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyág erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
- a feladatok megoldásához hosszabb időszavokat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbíráshoz szükséges igazítani;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbözőségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintse;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek a tanulási környezetet is illesztik a tanuló egyedi jellemzőihez, és az ehhez igazodó, a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezését támogatják.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarcűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A pedagógusoknak olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra szükséges támaszkodniuk, amelyek figyelembe veszik

- a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,
- érdeklődését,
- tehetségét,
- célkitűzéseit,
- kulturális hátterét.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelem koncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről. A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alap problémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az

eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang - betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató - elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló szintetizáló módszerrel,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív

tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,

- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl.

(időtartam, zöngéesség mentén),

- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, - kéz, - ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai - nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondat szerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyárlapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
  - a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
  - helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
  - szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
  - számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei,
  - mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
  - komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,

- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási - matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális - téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika - nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkulia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh,
- haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb)
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én - bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem - tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított időkeretek rendszeres alkalmazása,

- önértékelési képesség fejlesztése, sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de a kompetenciaterületek, tanulási területek és tudástartalmak (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak.

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A NAT kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoporthoz, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölsönös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együtt gondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információ áramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell, hogy jelenjenek.

Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Az állapotmegismerés fogalom gyógypedagógiai pszichodiagnosztikai tevékenységre utal. Átfogó – bio-pszicho-szociális – szemléletet képvisel, melynek keretében korszerű tesztekkel és vizsgáló eljárásokkal történik meg a keresztszeti kép és az élettörténet feltérképezése, a diagnózis megállapítása és a támogatási, fejlesztési terv elkészítését megalapozó javaslat kialakítása. A specifikus tanulási zavar, valamint a figyelem- és magatartásszabályozás zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel, melynek során a komorbiditások/társuló zavarok, fogyatékoságok megállapítását is szem előtt kell tartani. Az ADHD és a magatartásszabályozás zavarai alá tartozó diagnózisok megállapítása pszichiátriai szakorvosi kompetencia, melyet a szakértői vizsgálat felhasznál az SNI státusz megállapításához vagy kizárásához. A szakértői vélemények akkor tudnak valódi segítséget, támpontot nyújtani a pedagógusoknak, ha elkészítésük és értelmezésük valódi teammunkán alapul.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek,

eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Minden gyerek tehetséges valamiben. Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit.

Gyakorlatunkban a frontális munka mellett differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozások alkalmával lehetőség nyílik az egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására. A szaktárgyi tanulmányok terén ezt külön feladatok: gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása, szakkörök, házi-, kerületi-, fővárosi- és országos tantárgyi versenyek biztosítják. Fontos a tanulók felkészítése, ösztönzése, biztatása, előmenetelének figyelemmel kísérése. Segítjük a középiskolai beiskolázásnál a megfelelő iskolatípus megtalálását.

A jó tanulmányi eredmények mellett támogatjuk az eredményesen sportoló vagy kiváló közösségi munkát végző tanulókat is.

A tanulóifjúság jelentős része gyenge fizikumú, nem természetes számukra az egészséges szellemi fejlődéshez elengedhetetlen rendszeres testmozgás. A testnevelés óra követelményeinek számonkérése nagyban hozzájárulhat a fizikai állapot és ez által a szellemi teljesítmény javulásához. Ugyanezt a célt szolgálja a sportkör és a számtalan iskolai sportverseny is.

A közösségi vezető szerepre elsősorban „születni kell”. Lényeges, hogy a vezető szerepet felvállaló tanuló jól tanuljon, és a többiek megbecsülését és bizalmát élvezze. Folyamatosan keresni és képezni kell az utódait, akik a távozó nyolcadikosok helyét majd átveszik az iskola tanulóinak képviselőjében. A tanulói képviselőt az iskolában a DÖK látja el.

A szervezett, eredményes munkában nagy szerepe van a DÖK összekötő tanárnak.

Feladataink, tevékenységeink:

- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben (iskolai keretek között, illetve iskolán kívül - *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*)
- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építkező jellegű legyen (tehetséggondozás – szakkörök)
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása (tanórák)
- a versenyzés etikájának megtanítása (osztályfőnöki óra, testnevelés óra)
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, együtt érző, támogató szerepköre;
- önálló kiselőadások (szakórák, szakkörök) elsősorban a tehetséges tanulóknak;
- biztató értékelés (tanórák, tanórán kívüli tevékenységek)
- differenciált feladatok adása (tanórák)
- csoportfoglalkozások szervezése, amelyek az adott témakörben való jártasság szerint átjárhatók (tanórák, tanórán kívüli tevékenységek)
- a tanterem átalakításának lehetősége munkaformáknak megfelelően;
- a házi feladatok differenciálása;

- órai gyakorlaskor más-más feladatkörök (pl. önálló szövegfeldolgozás közös olvasás, lényegkiemelés)

A könyvtári tevékenység fontos szerepe e témának is:

- könyvkölcsönzés szabad érdeklődés alapján délutánonként, egyéni kutatómunkák részére
- könyvtári órák a könyvtárhasználat céljából, illetve egy-egy téma feldolgozása tanári irányítással, kutatási lehetőségekkel
- önálló kezdeményezés támogatása
- a könyvtár egyéb lehetőségeinek kihasználása – zenehallgatás, videózás „könyvtár mozi”, színpadok jelenetek, társasjátékok, diavetítés, CD-ROM használata, programok végig játéka, lexikon-szótár használata, „csendes” olvasó órák egy-egy osztály számára – főleg olvasótermi könyvekkel
- kisebb kézműves és dekorációs munkák, kiállítások rendezése
- műsorok összeállítása a források felhasználásával
- riportkészítés – írott formában (magnófelvétellel), videóval
- egyéni illetve kiscsoportos beszélgetések
- internet-használat kutatómunkához, iskola/faluújság készítéséhez.

1.5.5. A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulóknak vonatkozó intézményi feladatok

Lemorzsolódással veszélyeztetett az alapfokú nevelés-oktatásban az a tanuló, akinél

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyre számított tanulmányi átlageredménye (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) nem éri el a közepes (3) szintet

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyre számított tanulmányi átlaga (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) egy félév alatt vagy a megelőző tanévhez képest 1,1 mértékben romlott.

A nevelési-oktatási intézmény a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámát összesítve, valamint az alkalmazott intézkedéseket feladatellátási helyenként összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban az adott tanév első félévére vonatkozóan, illetve az adott tanév második félévére vonatkozóan továbbítja az Oktatási Hivatal számára.

A korai iskolaelhagyás megelőzését célzó intézményi tevékenységek lehetnek megelőzési (prevenciós), illetve intervenciós célúak. Ezek a tanulmányi eredmény javítását célzó; tanulói motiváció növelésére irányuló; tanulói igazolatlan hiányzás csökkentésére irányuló; a tanuló szociális helyzetéből eredő hátrányának kompenzálását célzó; testi, lelki, mentális fejlesztésre, illetve szenvedélybetegség kialakulásának és bántalmazásnak a megelőzésére irányuló beavatkozások.

A támogatás kiterjedhet a tanulói előrehaladásra, pedagógustámogatásra, intézményvezetés támogatására.

A lemorzsolódás mértékét csökkentő tevékenységben érintettek lehetnek a tanulók, pedagógusok, szülők, gondviselők, és egyéb szakemberek (családgyógyász, szociális munkás, iskolapszichológus, orvos, stb.).

Támogató szakmai szolgáltatások köre:

- A tanulók tanulószobai részvételre kötelezése, szaktanári vezetéssel
- A bevált intézményi jó gyakorlatokról tájékoztatás;
- esetkonferenciák, megbeszélések
- A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése érdekében megfelelő

pedagógiai eszközök és módszerek terjesztése és kiválasztásának a segítése az országos szaktanácsadói hálózaton keresztül;

- Szaktanácsadói látogatás; intézményfejlesztési szaktanácsadás igénybe vétele
- Szaktanácsadói konzultáció az egyéni fejlesztési tervek kidolgozásához;
- A hiányzó alapkompentenciákat fejlesztő programok meghatározásához hatékony egyéni

tanulómegismerési eszközök, módszerek megismertetése, használatára felkészítés;

- Célrányos képzések biztosítása;
- Nevelőtestületi szemléletformálás
- Pedagógiai asszisztensek és iskolapszichológus bevonása

1.5.6. Országos mérések

- *A tanév során az országos digitális méréseket az alábbi évfolyamokon és mérési területeken kell lebonyolítani:*
  - a) 4. évfolyam: szövegértés, matematika mérés;
  - b) 5. évfolyam: szövegértés, matematika, digitális kultúra, történelem
  - c) b) 6-11. évfolyam: szövegértés, matematika, természettudomány, digitális kultúra, történelem, idegen nyelvi mérés német nyelvből

A mérésben érintett tanulók 4. évfolyamon egy, az 5. évfolyamon két, a 6-11. évfolyamon három mérési napon vesznek részt.

A mérések előkészítéséhez szükséges, a Hivatal által meghatározott adatokat az iskolák meghatározott időre megküldik az OH-nak.

A méréseket az iskoláknak a Hivatal által meghatározott ütemezés szerint kell lebonyolítaniuk. A méréseket a Hivatal által elkészített – és informatikai rendszerének közvetítésével az iskolák számára elérhetővé tett – digitális mérőeszközök alkalmazásával kell lebonyolítani. Az iskolák a mérések lezárásához kapcsolódó adatokat meghatározott időre megküldik az OH-nak.

A Hivatal a mérések – kivéve a 9-11. évfolyam nyelvi méréseit – előzetes tanulói eredményeit megküldi az iskoláknak.

A nemzetközi mérési feladatokban az iskolák és tanulók a Hivatal felkérése alapján vesznek részt.

- DIFER mérés – 1. évfolyamon, szükség szerint 2. évfolyamon
- Pályaorientációs mérés – 8. évfolyamon
- NETFIT mérés 5-8. évfolyamon

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az emberi élet alapja a társas valóság. Az ebben való élethez, eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségi nevelés területei:

- család
- óvoda
- iskola
- iskolán kívüli közösségek
- társadalom

A gyerekek szempontjából meghatározó a család, az óvoda és az iskola, mert az alapvető

viselkedési formákat itt sajátítják el. Nem becsülhető le a baráti kör, sportegyesület és egyéb közösségek hatása sem, de ezek csak később kezdenek előtérbe kerülni. A társadalom egészének hatása elsősorban a médián keresztül közvetítődik. A média hatása különösen erős a gyerekekre. Ezt az iskolának figyelembe kell venni, és megfelelően értelmeznie.

Az iskolában folyó közösségfejlesztés szinterei:

Tanórák

- osztályfőnöki órák

Tanórákon kívüli, felnőttek által szervezett, iskolai foglalkozások:

- napközi
- tanulószoba
- szakkörök
- sportkörök

Tanórákon kívüli, diákok által (tanári segítőkkal) szervezett iskolai foglalkozások

- diákönkormányzat
- iskolai ünnepélyek

Szabadidős tevékenységek

- osztálykirándulások
- klubdelutánok
- tanulmányi kirándulások

Az iskolában folyó közösségfejlesztés pedagógiai feladatai:

Az egyén szintjén alapvetően két egymással szemben álló gondolkodásmód létezik: az individuális és a kollektív gondolkodásmód. Az iskola egyik fontos feladata, hogy a család mellett az iskolai szinten is megtanulják a gyerekek a kollektív gondolkodásmódot.

Ennek érdekében az iskola feladatai:

Neveljen:

- felelősségvállalásra
- saját képességek maximális kifejlesztésére
- játékszabályok betartására
- önfegyelmre
- becsületességre
- mások győzelmének elfogadására
- mások személyének és tulajdonának tiszteletben tartására
- helyes értékítélet kialakítására
- közvetlen környezetünk (iskola) megóvására
- környezettudatos szellemben szervezze a mindennapi életét, kirándulásokat, erdei iskolákat
- harmonikus kapcsolatra a társadalmi és természeti környezettel
- hon- és népismeretre
- hazaszeretetre

Alakítsa ki:

- a másság elfogadását (vallás, életmód, különböző kultúrák, fogyatékoság)
- az empátiás kapcsolatteremtés képességét
- a türelem és megértés képességét
- saját identitástól eltérő tulajdonságok toleranciáját
- önálló véleményformálás képességét
- érvek kifejtésének, megvédésének, értelmezésének képességét (kommunikációs képesség)
- az új információs környezetben való eligazodás képességét.

Mutassa meg:

- hogy sokféle vélemény létezik.
- véleményét mindenkinek jogában áll képviselni, megvédeni.

A tananyag elsajátításakor minden pedagógus:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- segítse a közvetlen tapasztalatszerzést,
- biztosítson elég lehetőséget és teret a közösségi cselekvések kialakításához
- alakuljon ki a tanulóban a bátorító, vonzó jövőkép
- adjon átfogó képet a munka világáról
- alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését

Az iskolánkban folyó közösségfejlesztés eszközei, formái, szereplői:

- Tanulmányi kirándulások (1-3 nap)
- Osztálykirándulások
- Osztályfőnöki órák (konfliktusok kezelése)
- Szülők Jótékonysági Bálja
- Művészeti Nap - *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*
- Ünnepek, megemlékezések - *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*
- Klubdelutánok
- Farsang *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*
- Mikulás
- Karácsony - *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*
- Ünnepes tanévnyitó (leendő elsősök méltó fogadása)
- Ünnepes tanévzáró és ballagás (búcsú a nyolcadikos diákoktól)
- Kapcsolat más iskolákkal
- Osztályok közötti versenyek
- Iskolák közötti versenyek - *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*
- Gyermeknap
- Táborozások
- Művelődési ház
- Sportegyesület

1.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, annak gyakorlása

- A tanulók a tanulóközösségek és a diákkörök, a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre.
- A diákönkormányzat dönt saját működéséről, a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról.
- A diákönkormányzat a felsős osztályokból választott tagokból áll.

- A diákönkormányzat a házirend, az SZMSZ és az éves amunkaterv elfogadásában és módosításában is őt érintő kérdésekben véleményezési jogot gyakorol.
- A diákönkormányzat vezetője soron kívüli megbeszélést kezdeményezhet az intézmény vezetésével.
- A Diákönkormányzat önálló munkatervvel rendelkezik, aktívan részt vesz az egész iskolát érintő közös programok szervezésében.
- A diákgyűléseken feltett kérdéseivel, előforduló problémák felvetésével és a diákok kéréseinek továbbításával segíti az iskola vezetésének munkáját.
- A diákönkormányzat működésének feltételeit teljes egészében az intézmény biztosítja. A működéshez szükséges igényeket minden tanév elején kell a diákönkormányzatot segítő pedagógusnak összegyűjteni.

A diákproblémák feltárásának, kezelésének intézményen belüli elintézésének eljárási szabályai:

- A diák, illetve a szülő iskolai eljárást – elsősorban az érintett diák osztályfőnökénél, vagy ha ezt úgy látja jobbnak a szaktanárnál – kezdeményezhet jogainak érvényesítésére. Ha a problémája nem nyer elintézt, akkor az iskolavezetéshez fordulhat. A tanuló, a szülő az iskola döntésének, vagy intézkedésének elmulasztása ellen eljárást indíthat. Kérelmével a fenntartó képviselőjéhez fordulhat.
- Válaszolási határidő az intézményen belül 30 nap.
- A bejáró tanulók utazási bérleteit a gazdasági irodában lehet átvenni, és itt van lehetőség az elveszett vagy új diákigazolványok igénylésére is.

1.8 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Iskolánk akkor működik még eredményesebben, ha tanulóink érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket is.

A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és pedagógus közösségünk koordinált, aktív együttműködése.

Ezen együttműködés:

- alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;
- megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység
- feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

Elvárásaink a szülők felé:

A szülők részéről - a sikeresebb nevelőmunka segítéséhez - az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- együttműködő magatartást, a problémák nyílt jelzését, megbeszélését,
- a gyermekek tanulmányi munkájának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a gyermekek tanulmányi munkájához szükséges felszerelések biztosítását,
- aktív részvételt az iskolai szülői értekezleteken és rendezvényeken,
- nevelési problémák, családi nehézségek őszinte jelzését, közös megoldás keresését,
- véleménynyilvánítást, visszajelzést az iskola működésével kapcsolatosan,
- szponzori, szervező segítségnyújtást.

A szülőkkel való kapcsolattartáshoz az alábbiakkal járulunk hozzá:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése

- rendszeres tájékoztatás tanulóink előmeneteléről, magatartásáról
- előre tervezett szülői értekezletek (évente 2 - 3 alkalommal)
- rendkívüli szülői értekezletek, szükség esetén
- fogadóórák (minden pedagógusnak egyéni terv szerint), egyéni fogadóórák egyeztetett időpontban
- előadások szervezése igényelt téma szerint
- pályaválasztási tanácsadás
- családlátogatás, igény és szükség esetén
- gyermekvédelmi felelős szociális és nevelési problémákban nyújtott támogatása
- Szülői Szervezeti megbeszélések (évente legalább 2 alkalommal)

A szülői ház és iskolánk együttműködésének további lehetőségei:

Közös rendezvények szervezése a diákok, a szülők és a pedagógusok részvételével;
Művészeti bemutató, Gyermeknap, kirándulások, Sportnap, Farsang, Karácsony

A szülő kérheti:

- Gyermeke napközi otthoni ellátását
- Gyermeke reggeli és délutáni ügyeleti elhelyezését reggel 7 és du. 17 óra között
- Megfelelő ok esetén gyermeke felmentését egyes tantárgyakból, vagy a mindennapi iskolába járás alól a törvényi kereteknek megfelelően
- Felmerülő problémáinak megoldásához segítséget kérhet
  - szaktanártól,
  - osztályfőnöktől,
  - gyógypedagógustól, logopédustól
  - iskolatitkártól
  - az iskola vezetőitől.

A Szülői Szervezet aktív segítője az iskolának. Az osztályok szülői munkaközösségének tagjaiból áll, akiket a szülők választanak év elején.

Az iskola vezetője folyamatos kapcsolatot tart fenn az előbbi szervezetek vezetőivel, akik részt vehetnek az iskola fontosabb értekezletein és rendezvényein.

1.8.1 Az iskola kapcsolatrendszere, partnerei

- Siófoki Tankerületi Központ-fenntartó
- Szülői Szervezet
- Kéthelyi Napsugár Óvoda és Bölcsőde
- Kéthelyi Művelődési Ház
- SVM Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézménye
- Kéthelyi Családsegítő
- Marcali Szociális Egészségügyi Szolgáltató Központ
- Kéthelyi Egészségügyi Szolgáltató – iskolaorvos, védőnő, fogorvos
- Római Katolikus Egyház
- Kéthely Község Önkormányzata
- Szivárvány Lakásotthon
- Kéthelyi Sportegyesület
- Hóvirág Közalapítvány

1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette.

A kötelező idegen nyelv tanulásának első évében, félévkor csak az kaphat elégtelen osztályzatot, aki a tanulmányi követelményeket az iskolából való mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére az első-negyedik évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

Az első évfolyamon a minimumszintet nem teljesítő tanulók iskolalátogatási bizonyítványt kapnak, amely nem minősíti a tanulót, így az első évfolyam iskola előkészítőnek minősül.

Ez a lehetőség a tanuló számára csak egyszer adott.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

Osztályozó vizsga

Az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek.

Az osztályozó vizsga követelményeit a Melléklet tartalmazza

Osztályozó vizsgát kell tennie annak a tanulónak:

- akit felmentettek a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Három elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.

Az integráltan oktatott tanulók elbírálása a szakértői bizottság és a nevelési tanácsadó szakvéleménye figyelembevételével, és a fogyatékoság szerinti tantervi követelmények alapján történik.

Osztályozóvizsgát tehet a tanuló, ha:

- egy tanítási évben 250 óránál több tanítási órát hiányzik
- igazolatlan hiányzása meghaladja a tantárgyankénti éves óraszám 30%-át
- magántanuló

A magasabb évfolyamba lépésről a tantestület az év végi osztályozó konferencián dönt.

Különbözeti vizsga:

Az igazgató írhatja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.

Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét az igazgató határozza meg. A vizsgákról az érintetteket írásban értesíteni kell.

A követelményeket a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

1.9.1 Az egyéni tanulói munkarend

- A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő nyújtja be a kérelmet a felmentést engedélyező szervhez (OH). A jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell. Az Oktatási Hivatal dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget. Egyéni munkarend esetében - ha az a szülő kérése alapján jött létre – a felkészítésről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- A BTMN, vagy SNI-s tanulók, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók esetében az iskolának a felkészítésre az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll rendelkezésre. Az SNI-s tanulók esetében biztosítani kell a rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásokat. Ezen tanulók felkészítése mellett az iskola gondoskodik az érdemjegyek és osztályzatok megállapításáról is.
- Az egyéni munkarenddel rendelkezők jogai

Köteles az iskola tájékoztatni a szülőt és a tanulót a jogaikról és kötelezettségeikről. Kiskorú tanuló esetén a szülő – kérelemre – részt vehet a tanórai, vagy egyéb foglalkozásokon. A tanuló felvehető napközibe és a tanulószobai foglalkozásra is.

- Felmentés kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól

Az intézményvezető a szülő kérésére felmentheti a tanulót a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól amennyiben azt a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési helyzete, nevelési igénye indokoltá teszi. Mentessülhet a készségtárgyak tanulása alól, ha azt helyzete indokoltá teszi. (élsportoló, mozgáskorlátozott mentesítése az iskolai testnevelés alól, párhuzamosan művészeti iskolában is tanulmányokat folytató zenei tehetség ének-zene tantárgy alóli mentesítése). Akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az intézményvezető által meghatározott időben ad számot tudásáról

1.10 A felvétel és az átvétel szabályai

Általános iskolai beiratkozás

A tanulók beiratásának, felvételének rendjét a fenntartó, az előző tanév befejezéséig rögzíti, az érvényes jogszabályoknak megfelelően. Iskolánk a beiratkozási időpontját a fenntartó állapítja meg

Kötelező a tanuló felvétele az intézménybe abban az esetben, ha a településen bejelentett lakcímmel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, és ezt lakcímkártyával igazolja. Ha az iskola felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud előnyben, kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai szükség esetén

Kizárás, iskolából való kitiltás:

Fegyelmi vétség esetén a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló másik iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésre 15 napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal 7 napon belül köteles másik intézményt kijelölni a számára.

Áthelyezés másik osztályba vagy iskolába:

Akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

1.11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

Az elsősegélynyújtás célja a segítség adása addig, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik. A laikus elsősegélynyújtónak nem gyógyítania kell, hanem csökkentenie kell a baleset, vagy rosszullet következményeit, lehetőleg megelőzni a további állapot romlást.

Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

- Tanórai kereteken belül beépítve az egészségtan illetve a biológia és a természetismeret tantárgyakba.
- Testnevelés órán az év eleji balesetvédelmi oktatásba beillesztve.
- Külső előadók meghívása: védőnő, orvos.

Célja:

- a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulók számára az Országos Mentőszolgálat szakembereinek bevonásával
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.

2. Alapfokú Művészetoktatás

- 2.1. A művészeti iskola általános feladatai:

- Alakítsa ki a tanulóknak:

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrolálását
- a művészi előadásmód kivitelezését
- az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeként értelmezi

- az esztétikai érzéket
  - a művészetek befogadására nyitott attitűdöt
  - fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.
- **Fejlessze a tanuló:**
- mozgáskultúráját
  - fizikai állóképességét
  - ritmusérzékét
  - hallását
  - zenéhez való alkalmazkodását
  - tér-, forma- és stílusérzékét,
  - mozgásmemóriáját
  - koncentráló képességét
  - improvizációs készségét
  - ízlését, kritikai értékét
  - a nem verbális megnyilvánulások iránti érzékenységet
  - a tánc komplexitásából adódóan a társzművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységet
  - a vizuális memóriát
  - a képzelőerőt
- Ösztönözze a diákot:**
- a közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt
  - a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
  - a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
  - az aktív részvétel igényét az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (városi rendezvények, kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi, zenei táborok, egyéb zenés, táncos események)
  - a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberekkel való beszélgetés)

2.2. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya.

- A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élmény szerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, kifejezési formákat
- Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.
- A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.
- A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

2.3. A művészeti oktatás általános céljai és feladatai:

A művészeti oktatás általános céljai:

- speciális művészeti ismereteket adjon
- érzelmi-esztétikai neveléssel járuljon hozzá a harmonikus, kreatív, érzélem gazdag személyiség kialakításához
- a művészetek megismerésére, értékelésére neveljen
- a művészeti oktatás egyrészt tehetséggondozási feladatot lát el, másrészt a művészeti nevelés eszközeivel a gyermeki személyiség minél teljesebb kibontására vállalkozik

2.4. Iskolánkban működő művészeti tanszakok:

- **Néptánc tanszak**
- **Képzőművészet tanszak**

A művészeti képzésben részt vevő pedagógusok kinevezett dolgozók, az általános és alapfokú művészeti iskola tantestületének tagjai.

Művészeti iskolás munkaterv szerint dolgoznak. Mivel két fő dolgozik az alapfokú művészetoktatásban, önálló munkaközösséget nem alkotnak. Az általános iskola felsős szakmai munkaközösségének tagjai. Szoros kapcsolatot tartanak fenn az intézményvezetéssel, minden pedagógussal osztályfőnökkel. Az általános iskolai rendezvények szerves részét képezik a néptáncos növendékek szereplései, a képzőművészek által készített dekorációk, kellékek. Kiállító helyiség: az iskola aulája.

2.5. Művészeti tanszakok céljai:

1. Néptánc tanszak:

- a tánc, a ritmikus mozgás iránti érdeklődés felkeltése és a fogékony tanulók képességének szakirányú fejlesztése
- a tanulók jártasságot szerezzenek a különböző tájegységek táncaiból, megismerjék azok történetét, a hozzátartozó viselkedés szabályait és a mindennapok magatartásformáit
- közelebb viszi a tanulót a művészetekhez, ugyanakkor értő művelőjévé, közönségévé válik
- a közösségi életben aktív részvételre nevelés, alkalmazkodóképesség, egymásra figyelés fejlesztése

2. Képzőművészet tanszak:

- hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a látás és a képzelet finomításához.
- A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat.
- Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.
- a digitális kompetenciák fejlesztése érdekében, a digitális eszközök képző – és iparművészet terén történő szélesebb körű bevonása

2.6. Művészeti tanszakok feladatai:

- **Néptánc tanszak ismertesse meg a tanulóival:**

- a hagyományos népi játékokat
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet
- a néprajztudomány sajátos megközelítési módját
- a tánc, művészi és közhasznú formáit
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakai

- **Képzőművészet tanszak ismertesse meg a tanulóival:**

- az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.
- előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát
- a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot.
- Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek feldolgozása az alkotótevékenységekben.
- A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

2.7. Tanulói jogviszony létrejötte

A tanulói jogviszony a kitöltött és aláírt jelentkezési lap titkárságon, vagy osztályfőnöknél való leadásával jön létre. A tanulói jogviszony meghosszabbítását minden tanév elején a kitöltött jelentkezési lap biztosítja.

- A jelentkezési lapnak tartalmaznia kell:

A választott tanszak megnevezését, évfolyamát, a tanuló nevét, iskoláját, osztályát, születési helyét és idejét, állampolgárságát, lakcímét, gondviselője nevét, édesanyja leánykori nevét, elérhetőségét, a jelentkezés dátumát, Szülői nyilatkozatot a hátrányos helyzetről. A jelentkezési lap csak a szülő (gondviselő) aláírásával együtt érvényes.

- Amennyiben a jelentkezők száma meghaladja az iskola létszámkeretét, az intézmény felvételi vizsgát tarthat.
- Új csoportok indítása a jelentkezők létszámának függvényében történik. Felmenő rendszer működésének biztosítása érdekében új csoport indításának ajánlott létszáma 8 fő.
- Az osztályba sorolás elsődleges szempontja nem az életkor, hanem a választott tanszakban való jártasság szintje. A szabad iskolaválasztás jogának érvényesítésével a megengedhető létszámkeretig az intézmény más területről is fogadhat tanulókat.
- Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele az előző évfolyam helyi tantervben rögzített minimumkövetelményeknek való megfelelés a választott tanszak tantárgyaiból.

2.8. A tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki:

- Az adott tanévet elvégezte és a következő tanévben nem iratkozik vissza az iskolába.
- Aki igazolatlanul tíz tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

- Aki a tanítási órák 30%-ánál többet hiányzott, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette a mulasztás következményeire.
- Aki tanév közben írásban kiiratkozását kéri – csak rendkívüli esetben
- Térítési díj nem fizetése miatt.

2.9. Művészeti alap- és záróvizsga

A művészeti iskola az alapfok 6. évfolyam végén művészeti alapvizsgát szervez, amennyiben ezt a tanulók írásbeli jelentkezéssel igénylik. Az alapvizsga követelményeit a helyi tanterv tartalmazza, az ide vonatkozó rendeletek alapján. A 6. évfolyam után a továbbhaladás feltétele az alapvizsga letétele.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

2.10. Az iskolai élet munkarendje

Az alapfokú művészeti iskola foglalkozásai heti 2-4 tanórán szerveződnek. A csoportok órarendjét az általános iskola órarendjével összhangban, a telephelyi sajátosságok figyelembe vételével kell kialakítani. A tanév rendje az oktatási miniszter által kiadott tanév rendjéhez igazodik. Az elmaradt órákat az órarenden kívüli időpontokban – az általános iskolával egyeztetve - lehet pótolni. A bizonyítványok kiosztásának dátumát, az év végi vizsgarendet az éves munkaterv rögzíti a központi tanév rendjéhez igazodva. A művészeti iskola a szünetekben is szervezhet művészeti foglalkozásokat, táborokat.

2.11. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök

Az alapfokú művészetoktatásban nincs kötelezően előírt tankönyv, ezért az iskola a szemléltetés érdekében dokumentumtárat és eszközparkot hoz létre és tart fenn.

2.12. Az iskola értékelési rendje, osztályzás, felsőbb osztályba lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele az előző évfolyam helyi tantervben rögzített minimumkövetelményeknek való megfelelés a választott tanszak tantárgyaiból.

A művészeti iskolában a tanulók teljesítményét, a követelmények teljesítését folyamatosan értékelni, osztályozni kell. Az osztályzás lehet:

- részletes, a tanuló tanítási órán nyújtott teljesítményének vagy részfeladatok teljesítésének rendszeres minősítése.
- Osztályozhatjuk az egy hónapban nyújtott teljesítményeket.
- A rész és havi osztályzatokat a tanár pedagógiai gyakorlata határozza meg.
- Félév és tanév végén a tanuló féléves, és egész évi teljesítményét kell osztályozni, az előírt és teljesített követelmények alapján.
- A tanév végi osztályzatoknál meghatározó szempontok a tanuló tanévben nyújtott teljesítménye mellett a fellépéseken, kiállításokon nyújtott tanulói teljesítmény.

Adható érdemjegyek: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen) A szorgalom minősítésére négy fokozatot kell használni: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

- Példás (5) osztályzatot kaphat az a tanuló, aki képességeihez, tehetségéhez képest tanul, rendszeresen, pontosan készül feladataira, kiváló eredményei vannak, érdemjegyei megfelelnek képességeinek.
- Jó (4) osztályzatot kaphat az a tanuló, aki képességeihez, körülményeihez képest jól teljesít, érdemjegyei megközelítik képességeit.
- Változó (3) osztályzatot kap az a tanuló, akinek tanulmányi eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől. Munkájában, tanulásában csak ritkán tanúsít erőfeszítést, törekvést.
- Hanyag (2) osztályzatot kap az a tanuló, aki rendszeresen felkészületlen, munkája megbízhatatlan, kötelességét figyelmeztetésre sem végzi el.
- A magatartást és a szorgalmat havonta egy érdemjeggyel minősítjük. Az osztályzat a tanulmányi átlagba nem számít bele.
- A tanuló félévben és a tanév végén elért osztályzatait a magatartás és a szorgalom osztályzat kivételével összegezni kell, ebből átlag érdemjegyet kell megállapítani. Az átlagosztályzat térítési díj megállapításához szükséges.

2.13. A szülői kapcsolattartás formái

Az alapfokú művészetoktatást intézményünk tanulói veszik igénybe.

- Az érintett pedagógusok havonta fogadó órát biztosítanak a szülők számára.
- Az osztályfőnökökkel egyeztetve, igény szerint, részt vesznek az általános iskola szülői értekezletein.
- Összegző értékelést adnak a tanév végén a tanszakok munkájáról.
- „Helyben szokásos módon” telefonon, személyesen állnak érdeklődés esetén a szülők rendelkezésére.

2.14. A művészeti iskola kapcsolatrendszere, partnerei

- általános iskola
- művelődési ház
- községi önkormányzat
- Idősek Otthona
- szülők, hozzátartozók – tanév végi művészeti bemutató

3. ISKOLÁNK HELYI TANTERVE

3.1 A választott kerettanterv megnevezése

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók - kerettantervek

A 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 7.§ (1.b.a.) és az 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet (51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet módosítása) értelmében.

Évfolyam

Választott kerettanterv

1-4.évfolyam   Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára

5-8.évfolyam   Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára

3.2 A helyi tanterv tantárgyai, tartalma

Kötelező tantárgyak és alap óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek- német nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Kötelező tantárgyak és alapóraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret		1		
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

Iskolánk helyi tanterve szerint megállapított óraszámok:

Tantárgyi óraszámok 1 - 4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7 + 2	7+2	5 +2	5+2
Idegen nyelv - Német				2
Matematika	4	4	4	4

A Kéthelyi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Pedagógiai Programja

Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összesen	24	24	24	25

Tantárgyi óraszámok 5 - 8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+0,5	4+0,5	3+0,5	3+1
Idegen nyelv - Német	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	4+0,5	3+0,5	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1

Összesen	28	28	30	30

3.3 Művészeti iskola helyi tanterve

3.3.1 Táncművészet

Óraterv

TANTÁRGY	ÉVFOLYAMOK							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Népi játék	2	2						
Néptánc								
Néptánc			3	3	3	3	3	3
Kötelezően választott tantárgy: népi ének			1	1				
Folklórismeret					1	1	1	1
Összesen:	2	2	4	4	4	4	4	4

A tanszak tantárgyai:

Főtárgy: Népi játék, néptánc

Kötelező tantárgyak: Folklórismeret

Kötelezően választható

tantárgyak: Népi ének

Folklórismeret

Kinetográfia

Szabadon választható tantárgyak:

A tanszak bármely, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati tantárgya

3.3.2 Képzőművészet

Óraterv

TANTÁRGY	ÉVFOLYAMOK							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Vizuális alapozó gyak.	2	2	-	-	-	-	-	-
Vizuális alkotó gyak.	-	-	2	2	2	2	2	2
Grafika-festészet alapjai	-	-	2	2	2	2	2	2
	-	-						

A Kéthelyi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Pedagógiai Programja

	-	-						
Összesen:	2	2	4	4	4	4	4	4

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok óraszámát 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható. Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

A képzés tanszakai, tantárgyai

Vizuális alapismeretek

Az előképzősök komplex művészeti tantárgya

Kötelező tantárgyak:

Rajz-festés-mintázás.

Műhelyelőkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszaka:

Képzőművészet: Grafika- festészet

Projekttevékenység

„EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben

Az EFOP 3.2.6-16 számú, A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt keretében a Magyar Képzőművészeti Egyetem 187 köznevelési intézménnyel kötött együttműködési megállapodást, melynek során a köznevelési intézmények művészetpedagógiai módszertani megújítása és művészeti eszköztárának bővítése, a méltányos és minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a köznevelés eredményességének, hatékonyságának erősítése érdekében valósult meg. A projekt rész céljai elősegítik, támogatják mindazokat a nevelés-oktatás tevékenységben közvetlen ill. közvetett tevékenységeket, melyek elősegítik a művészet-oktatás módszertani kultúrájának és módszertanának fejlesztését, megvalósulását, bevezetését, mérés-értékelését, visszamérését, szakmai szolgáltatásának speciális eszközökkel ellátását.

A projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően felhasználjuk. Alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

3.4. Választható tantárgyak, foglalkozások

- Szakkörök: német, atlétika
- Sportkör
- Hit-és erkölcsstan
- Erkölcsstan (Etika)
- Néptánc (művészeti iskola)

- Képzőművészet (művészeti iskola)
- 2. idegen nyelv-angol (humán erőforrás biztosíthatóságának esetén)

Fontos célunk, hogy a foglalkozásokat azok a pedagógusok vezessék, akik erre mind szakmailag, mind érdeklődési körüket tekintve elhivatottak.

3.5. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

- Képességek és érdeklődés szerinti differenciáltság.
- A hatékonyság és sikerélmény egysége.
- Az iskolai és szabadidős, a kötelező és a szabadon választható tevékenységek integrációja.
- A fizikai, a szellemi és az erkölcsi fejlődés egysége és egyenértékűsége

Figyelembe véve a 2011.évi CXCV. törvény 83.§.(2) d) pontjában foglaltakat, mely szerint a fenntartó joga, hogy meghatározza az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, szervezhető csoportok számát.

3.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.

A nevelőtestület joga az alkalmazandó tankönyvek, taneszközök kiválasztása a hivatalos tankönyvjegyzékről. A tankönyvek megrendelése márciusban, kiosztása a következő tanév első tanítási napján az iskolában történik.

A tankönyvek kiválasztásában a következő szempontok érvényesülnek:

A tankönyv

- szerepeljen a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben;
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez;
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen;
- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást;
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában;
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon;
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását;
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre;
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra;
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására;
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését;
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen;
- tetszetős, tartós kivitelű legyen;
- ára legyen mérsékelt.

A taneszközök, és felszerelések beszerzéséről a szülő gondoskodik.

A tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásánál és beszerzésénél a Köznevelési Törvényre vonatkozó rendelkezései érvényesülnek. Fejlesztési programunkban kihasználjuk a különböző szintű pályázatok nyújtotta lehetőségeket.

Külön szabályzat rendelkezik a tanulói tankönyvellátás és tankönyvtámogatás rendjéről.

3.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógia feladatok helyi megvalósításának szabályai

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

A megvalósítás helyi módszerei:

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében
- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- természettudományos gondolkodásnak megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemlélet fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- legyen képes felelős döntések meghozatalára
- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat,
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- alakuljon ki az igény a szülőföld megismerésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat
- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében
- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- váljék a haza felelős polgárává

Mindezen feladatokat tanórákon, osztály és iskolai ünnepélyeken, tanulmányi kirándulásokon, szakkörökön és egyéb iskolán kívüli rendezvényeken (pl. művészeti bemutató, civil egyesületek stb.) próbáljuk meg elérni.

3.8. A mindennapos testnevelés megvalósításának lehetőségei, a tanulók fizikai állapotának mérése

Mindennapos testnevelés megvalósítása:

A testnevelés heti *öt óra* keretében biztosított, amelyből legfeljebb *heti két óra*

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel *váltható ki*.
- Szakköri és tömegsport tevékenységként, korcsoportonként heti több alkalommal sportkört szervezünk.
- A tehetséges tanulókat több sportágban iskolai, területi, megyei és továbbjutás esetén országos szintű versenyekre készítjük fel. - *A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.*

Figyelembe véve a 2011.évi CXCV. törvény 83.§.(2) g) pontjában foglaltakat, mely szerint a fenntartó joga, hogy jóváhagyja a köznevelési intézmény tantárgyfelosztását.

A tanulók fizikai állapotának mérésére használt módszerek

Iskolánkban évente két alkalommal, ősszel (szeptemberben) és tavasszal (májusban) mérjük fel tanulóink fizikai állapotát. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során leképezhetők az egyes képességeknél felmerülő hiányosságok.

Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

A méréshez a „Mini Hungarofit” rendszert alkalmazzuk, mely a következő feladatokból áll:

- helyből távolugrás (3 kísérlet): az alsó végtag dinamikus erejének mérése (centiméterben)
- hanyatt fekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan (max. 4 perc): a hasizom erő-állóképességének mérése
- hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (max. 4 perc): a hátizmok erő-állóképességének mérése
- fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan (max. 3 perc): a vállöv és karizmok erő-állóképességének mérése – kivétel az 1- 2 osztály
- Cooper-teszt (12 perces futás): az aerobik, hosszú távú futó-állóképesség mérése (méterben)
- Az 1-2 évfolyamon a fekvőtámasz karhajlítás nem szerepel, a Cooper-teszt helyett 2000 m- es síkfutás mérését végezzük

A tanulók eredményeit egy táblázat alapján lehet értékelni. A mérések eredményeit pontokká alakítva különböző kategóriákba sorolja a pillanatnyi fizikai állapotukat: „igen gyenge”- gyenge- kifogásolható- közepes- jó- kiváló- extra”. A kategóriákhoz tartozó elemzés illetve magyarázat az „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című OM által kiadott segédanyagban található meg.

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

Az **5-8 évfolyamon** a NETFIT® rendszerrel (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) történik „**a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) a mérése**” az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban.

A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

A lefolytatott fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – a mérésben érintett tanulónként – rögzíti és feltölti az informatikai rendszerbe.

A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT a fizikai fittségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan pedig négy fittségi profilt különböztet meg az alábbiak szerint.

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi profilok

A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése

Testösszetétel és tápláltsági profil

A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömeg indexet (BMI) és a testzsír százalékos értéket.

A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya) tesztek

Vázizomzat fittségi profil

A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizom teszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.

Hajlékonysági profil A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról

A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya) tesztek Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Az aerob fittségi profil a 20 vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt eredmény alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képességének mutatója.

A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

- Testtömeg mérése
- Testmagasság mérése
- BMI (az előző két érték alapján számítva)
- Testzsír százalékos mérése
- A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

Mérés megnevezése, mérés célja:

- Ütemezett hasizom teszt – Has izomzat erejének és erő-állóképességének mérése.
- Törzsemelés teszt - A törzsfeszítő izmok erejének mérése.
- Ütemezett fekvőtámasz teszt - A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése.
- Kézi szorítóerő mérés - Az alkar izmainak maximális izometrikus erő kifejtő

képességének mérése.

- Helyből távolugrás teszt - Alsó végtag dinamikus erő kifejtési képességének mérése.
- Hajlékonysági teszt - A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése.
- Állóképességi ingafutás teszt - 15 m, ill. 20 m Maximális oxigénfelvevő-képesség becslése.

3.9. A tanuló tanulmányi munkájának, írásbeli-, és szóbeli értékelése, magatartási és szorgalmi minősítése

A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelése érdemjeggyel történik.

A nem kötelező tanórán kívüli foglalkozásokat, illetve az osztályfőnöki tantárgyat nem osztályozzuk.

Ének, testnevelés, rajz, technika tantárgyaknál a követelmények mellett fokozottan figyelembe kell venni, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak a korábbi értékeléshez képest (önmagához viszonyított fejlődés).

A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének egységes alapelvei

Tanulóink ellenőrzése, értékelése egységes elvek alapján történik.

Jellemzői:

- Az intézmény pedagógiai programjára épül.
- Folyamatos és motiváló hatású, a tanuló állapotának megfelelően differenciált.
- Egyénre szabott, konkrét és az egész személyiséget figyeli.
- Személyiség alakulására, az attitűd fejlődésére is irányul.
- Pontosan feltárja a pozitívumokat és a hiányosságokat a tanulási képességek területén.
- Megoldási módokat ad a javításra.
- A szóbeli és írásbeli értékelés, ellenőrzés komplex egységet alkot, esetenként más tevékenységi formákat preferál.
- A tanulás-tanítás egész folyamatát végig kíséri a diagnosztizálás és ennek dokumentálása.

Típusai

Szóbeli feleltetés (differenciáltan, főleg felső tagozaton)

Írásbeli munka feladatlappal, munkalappal (differenciáltan, segítségnyújtással)

Házi feladat (differenciáltan a fejlettségnek megfelelő tartalommal és terjedelemmel)

Gyakorisága

A gyakorlást, a rögzítést követően.

Folyamatosan tanítás-tanulás didaktikai egységeiben.

Folyamatosan a gyakorlást és megerősítést szolgálva.

Dokumentálása, nyilvánossága

Nyilvános szóbeli visszajelzés a tanulónak, önértékelés alkalmazása a felsőben

Javítása, segítségnyújtás folyamatosan, a tanórákon feljegyzés készítése a tanulói teljesítményről, önállóságról

Tanári ellenőrzés, önellenőrzés, feljegyzés a tanuló munkájáról

A tanulmányi munkához, tevékenységhez köthető – egyéb ellenőrzési feladat:

A tanulók sérüléséből, a nagyon eltérő mértékű előzetes ismereteiből, szokás és normarendjéből adódóan folyamatos ellenőrzést végzünk a tankönyvek, taneszközök, füzetek használatában, kezelésében, az író eszközök, játéktárgyak használatában.

- A tanulók tudásának mérése

A mérés kettős céllal alkalmazzuk:

- a félévi és az év végi teljesítménymérések
- a diagnosztikus mérések

A félévi és év végi mérések

A méréshez használt feladatbank (tesztek) elkészítésének szempontjai:

- A feladatok a begyakorolt, a megerősített ismeretanyagra épüljenek,

- a feladatok – az ismereteken túl – mérjék a tanuló önállóságát, a tevékenységének szintjét, viszonyulását, attitűdjét, munkatempóját, írásbeli munkája külalakját, feladat megértési képességét,
- a mérőeszköz csak a tanuló által megismert, elsajátított munkaszokásokat, tanulási módokat és eszközhasználatot kérje számon,
- a tanulók által ismert, begyakorolt algoritmusokat, feladat-megoldási
- módokat, piktogramokat tartalmazzanak a mérőeszközök,

Diagnosztikus mérés

Diagnosztikus mérést alkalmazunk a helyzetfeltárás céljából a nevelési oktatási folyamat adott szakaszába lépéskor, az iskolakezdekor, tanév elején, vagy egy-egy új tanuló érkezésekor, illetve kirívó eredménytelenség esetén. Diagnosztikus méréssel információkat szerzünk a tanulók képességeiről, előzetes tudásáról, ismereteiről. Ezek hatékony segítséget nyújtanak a pedagógiai tervező munkához, a tanmenetek, tematikus tervek és fejlesztő programok írásához.

A tanulók értékelésének formái:

Az értékelés elsődlegesen a tanuláshoz való pozitív viszony, a motiváltság, pozitív irányú elmozdulását segíti. Hozzá járul az önismeret képességének alakításához, az önfogadáshoz, a szülői elfogadáshoz.

- A formatív értékelés

A formatív értékelés célja a nevelési-oktatási folyamat közben jelentkező tanulási nehézségek feltárása. Így lehetőség nyílik azonnali korrekcióra. Folyamatos visszajelzést kapunk.

- Szummatív értékelés

Szummatív értékelést alkalmazunk egy-egy nagyobb témakör lezárásakor, negyedévkor, félévkor, év végén, egy tantárgy tanulmányának befejezésekor.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- Segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát
- Segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- Személyre szabott legyen
- Vegye figyelembe a gyermek fejlődését
- A gyermeki jogok tisztelete, és a köteleességek betartása.

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét. Az osztályzatokat beírja a tájékoztató füzetbe.
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol
- A magatartás és szorgalom jegyeiről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt.

Vitás esetekben az osztályfőnök véleményének nagyobb súlya van.

Magatartáson értjük a tanulót:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemet, beszédkulturáját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanulót:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, köteleességtudatát,

- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

3.9.1. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítését, a gyakorlást, a tananyag megerősítését szolgálja.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat.

Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javíttatjuk.

Az alsós iskolaotthonos osztályokban „az önálló munka” veszi át a házi feladat szerepét, amelyet a tanítók felügyeletével és segítségével az iskolában oldanak meg a tanulók. Differenciált formában, szükség esetén otthoni gyakorlásra feladatokat biztosítunk.

A felsős tanulószobai illetve napközis foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást.

Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék.

Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata. Az őszi, téli, tavaszi szünet a kikapcsolódást szolgálja, erre az időszakra csak szorgalmi feladat adható.

3.9.2. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatás rendje

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észre vegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. Egy osztály egy napon kettőnél több dolgozatot nem írhat.

A *kisdolgozatok, szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

3.9.3. Oktatási eredményvizsgálatok

- „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- „Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- Országos mérések 4. 5. 6. 7. és 8. évfolyamon minden tanév 2. félévében.

3.9.4. A tanulói teljesítmények mérése, értékelése

Célja: a diagnosztikus visszajelzés.

Feladatai:

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig előremutató legyen, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Módjai:

- Szóbeli felelet:
- Az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- Írásbeli beszámoltatás:
Egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül.
- Gyakorlati számonkérés:
A kísérletek, mérések elvégzésében elért gyakorlottság mérése azokban a témakörökben, amelyekben a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra.
- Önálló kiselőadás:
Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása
- Óráközi munka:
Az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- Versenyeken való eredményes részvétel

3.9.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam végéig

A tanulmányi munka írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai:

A tanulók minősítése szöveges értékeléssel

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítést alkalmazunk.

Összegzésként a következő minősítést kaphatják a tanulók:

- Kiválóan teljesített: ismeretanyaga biztos, alapos
- Jól teljesített: ismeretanyaga jó
- Megfelelően teljesített: ismeretanyaga közepes szintű
- Felzárkóztatásra szorul: ismeretanyaga csekély, alacsony szintű
- ..... tantárgyakból dicséretet érdemel

A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelése érdemjeggyel történik

3.9.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

A magatartás értékelése:

<i>Magatartás</i>	<i>Példás</i>	<i>Jó</i>	<i>Változó</i>	<i>Rossz</i>
1. Fegyelmezettsége	Nagyfokú állandó	Megfelelő még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, változó, de igyekszik	Erősen kifogásolható, negatív
2. Viselkedés kultúrája	Tiszteletudó, udvarias	Kivetni valót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, durván közönséges
3. Hatása a közösségre	Pozitív, aktív, jóindulatú	Közömbös, nem árt	Vonakodó, ingadozó	Negatív ártó, megfélemlítő
4. Házi rend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
5. Felelősségérzete	Nagyfokú	Időnként felelőtlen	Ingadozó	Megbízhatatlan

A szorgalom értékelése:

<i>Szorgalom</i>	<i>Példás</i>	<i>Jó</i>	<i>Változó</i>	<i>Hanyag</i>
1. Tanulmányi munkája	céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	figyelmes, törekszik a jó tanulásra, néha buzdítani kell	munkája ingadozó, gyakran kell figyelmeztetni	munkája hanyag, akadályozó, ellenálló
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, többnyire	rendszeretlen, hullámzó,	megbízhatatlan, önállótlan

A Kéthelyi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Pedagógiai Programja

		önálló	önállótlan	
3. Kötelességtudata	Kifogásolhatatlan, precíz	néha ösztökélni kell	csak folyamatos figyelmeztetésre dolgozik	sok az el nem végzett feladata, nem érdeklik a feladatai
4. Tanórákon kívüli aktivitása	édeklődő, rendszeres, aktív	ösztöznésre dolgozik	ritkán dolgozik	egyáltalán nem dolgozik
5. Felszerelése	felszerelését rendben tartja	felszerelése néha hiányos	felszerelése gyakran hiányos	felszerelése mindig hiányos

Dolgozatok értékelése:

0-33% elégtelen
34-50% elégséges
51-75% közepes
76-90% jó
91-100% jeles

3.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A gyermeket, a tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért az intézmény házirendjében foglaltak szerint jutalmazni kell.

- Az egyéni és közösségi érdek harmóniája.
- Kulturális tolerancia.
- Interperszonális és intraperszonális magatartás.
- Az iskolai hírnév erősítése.
- A teljesítmény és a minősítés arányossága

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka
- tanulmányi versenyek
- sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális és közéleti tevékenység

A fenntartó által a tárgyévben jóváhagyott többletköltség táblázatban elfogadott költség terhére.

Magatartásra adható dicsérek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- Egyéni, személyes

- Osztályközösség előtt
- Szülők jelenlétében
- Iskola közössége előtt
- Súlyos vétség, a házirend sorozatos megszegése, társak bántalmazása esetén fegyelmi tárgyalás hívható össze, amelyen a DÖK képviselői is jelen vannak.

Írásbeli:

- Szaktanári dicséret, illetve figyelmeztetés (e-napló, legfeljebb 3)
- Szaktanári intés (e-napló, legfeljebb 2)
- Osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető, intő (e-napló, dicsérek száma nem korlátozott, figyelmeztető és intő legfeljebb 1)
- Igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető, intő (e-napló)
- Nevelőtestületi dicséret (félév végén e-napló, év végén bizonyítványba)

Szorgalomra adható dicsérek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- Egyéni, személyes
- Osztályközösség, iskolaközösség előtt
- Szülők jelenlétében

Írásbeli:

- Szaktárgyi dicséret, illetve figyelmeztetés (e-napló, legfeljebb 3)
- Osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető (e-napló, dicsérek száma nem korlátozott, figyelmeztető legfeljebb 1)
- Igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető (e-napló)
- Nevelőtestületi dicséret (félév végén e-napló, év végén bizonyítványba)
- Széchenyi-plakett

3.11. A tanulók tovább haladása

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a tovább haladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

3.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,

4. MELLÉKLETEK

4.1 JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről;
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról;
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: 5/2020. Korm. rendelet)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet

4.2 A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási - tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kell, hogy kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek.

A magyar nyelv és irodalom kiemelt szerepet tölt be a tantárgyak sorában: az olvasottság, a nyelv rendszerszerű ismerete, tudatos alkalmazása a differenciált szövegértés alapja, az irodalmi szövegek elemzése a szövegek jelentésszerkezetének megértéséig vezet el, ezek pedig lehetővé teszik az összetett, elvont gondolkodási műveletek elsajátítását, majd alkalmazását. Ezáltal a többi tantárgy tanulásának, később a társadalmi beilleszkedésnek és boldogulásnak is feltételei, segítői. A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése itt kap kiemelt szerepet.

Az élő idegen nyelv ismerete által a tanulók megismerik és megértik az adott nyelvet használó embereket és kultúrákat, és erre építve nyitottabbá, megértőbbé, érdeklődőbbé és tájékozottabbá válnak. Ez hozzájárul személyes és társas kompetenciájuk fejlődéséhez, amely mind az iskolában, mind magánéletükben segíti majd őket további nyelvtanulási és egyéb céljaik elérésében. A nyelvtanulás emellett hatékonyan fejleszti a tanulási és gondolkodási stratégiák beépülését a tanulók tanulási kompetenciájába.

A matematika műveléséhez szükséges 1-4. évfolyamon az ismeretek kialakítása, a matematikai – a számfogalomhoz, a számérzékhez, a mentális számegyeneshez kapcsolódó – képességek kibontakoztatása, az alapképességek kialakítása alapvető feladat úgy, hogy a spirálisan épülő tananyag fogalmai egy megértett, jól működtethető ismeretrendszer alapozzanak meg.

5–8. évfolyamon a matematika tanulása-tanítása során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A konkrét tárgyi tevékenységekből kiindulva a képi szemléltetések, ábrázolások mellett megjelennek a szimbolikus modellek. A tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésén alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye. Felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját.

A történelemtanítás fő feladata olyan ismeretek és értékek közvetítése, valamint kompetenciák elsajátíttatása, amelyek hozzásegítik a tanulót, hogy tájékozott, aktív és elkötelezett állampolgárrá, kisebb és nagyobb közösségeinek felelős tagjává váljék. Az *állampolgári ismeretek* tantárgynak a megszerzett történelmi tudásra szervesen épülő témái és tevékenységei a tanuló számára fontos és hasznos ismereteket ad az állam működéséről és intézményeiről, valamint a család és az állam gazdasági szerepéről. A *hon- és népismeret* tantárgy tanulása során a tanuló megismerkedik nemzeti kultúránk nagy hagyományú elemeivel, a magyar néphagyománnyal és a hazánkban élő nemzetiségek kulturális emlékeivel, szokásaival, jelenével.

Az etika tantárgy tananyaga alapvető értékeket közvetít: a segítség, megértés, együttérzés, törődés, szabadság, felelősség, igazságosság, becsületesség, méltányosság, tolerancia, önazonosság. Ezek a tanuló lelkiismeretének fejlődését szolgálják. A témák feldolgozása a tanulót megfontolt döntésre, kulturált véleményalkotásra és felelős tevékenységekre készíti.

A természettudományos és földrajzi tudáselemek az alapfokú nevelési-oktatási szakaszban az 1–2. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és

olvasásfejlődést támogató olvasmányaiban kaphatnak helyet. Ezt követően a 3–4. évfolyamon az alapkészségek fejlesztését középpontba állító környezetismeret tantárgy jeleníti meg a tanulási területet. Az 5–6. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika tartalmi moduljaiból egységes keretbe foglalt természettudomány tantárgy a tartalmi tudás bővítése mellett a természettudomány vizsgálati módszereinek megismertetését, a gondolkodás és tudásalkalmazás készségeinek fejlesztését is célul tűzi ki. A 7–8. évfolyamokon önállóan jelennek meg a fizika, kémia és a biológia tantárgyak, de továbbra is fontos cél az összefüggések megismerése, a tudásalkalmazáshoz szükséges kompetenciák megszerzése, ezért is szükséges, hogy a témakörök zárásához lehetőleg integráló tanórák is kapcsolódjanak. A tárgyi és személyi feltételek megléte esetén az intézmény helyi tanterve alapján ebben a szakaszban is lehetőség van egységes természettudományos tantárgy kialakítására.

A művészeti neveléshez kapcsolódó eredményes készségfejlesztés tanári vezetéssel, a tanár és a tanuló együttműködését igénylő, élményt jelentő, aktív alkotó tevékenységen keresztül valósítható meg az iskolában. A tanórai keretek között, mindenki számára elérhető művészeti nevelés célja olyan képességek fejlesztése, melyek elősegíthetik a harmonikus társadalmi együttélést, azaz a művészeti tantárgyak a művészet eszközeit a személyiség egészének fejlesztése érdekében használják fel.

A dráma és színház komplex művészeti ismereteket nyújt, és az alkotómunkával együtt járó élmények segítségével hozzájárul a kreatív személyiség kialakításához. A kultúra iránt nyitottságot, esztétikai érzékenységet alakít ki, és a művészetek befogadására, értésére és művelésére nevel. A dráma és színház tanulásának kiegészítői lehetnek az olyan tanórán kívüli tevékenységek, mint a színházi nevelési és színház-pedagógiai foglalkozások, a színjátszó körök, a színházlátogatás stb. A vizuális kultúra tantárgy legfontosabb alapelve az aktív tanulói alkotómunkán alapuló gyakorlatközpontúság.

A Technológia tanulási terület olyan tantárgyakat kapcsol egymáshoz, amelyek eltérő tartalommal és célrendszerrel rendelkeznek, de szemléletükben közös vonásokat jelenítenek meg: a digitális kultúra, valamint a technika és tervezés.

A digitális kultúra tantárgy olyan kompetenciák megszerzését teszi lehetővé, amelyek a mindennapi életben nélkülözhetetlenek, és elősegítik az információs társadalom változásaihoz történő folyamatos alkalmazkodást.

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával révén járul hozzá az általános kompetenciákban és a nevelési-oktatási célokban megfogalmazott törekvések megvalósulásához. Hangsúlyos szerepet kapnak a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal, az emberi kapcsolatokkal összefüggő kompetenciák. Az iskolai fejlesztés kiterjed a jó időszervezésre, a konstruktív kooperációra, valamint a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására is.

4.3 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Tanulóink között egyaránt megtalálható a jól szituált és a társadalom peremén élő családból származó gyermek. Egyre több a csonka család.

Iskolánknak gyermekvédelmi felelőse nincsen.

A településen működő Gyermekjóléti Szolgálat koordinálja az osztályfőnökök és a szaktanárok felderítő és megelőző munkáját. Az iskola összes nevelője figyelemmel kíséri az érintett gyermekek és családok sorsát.

Elsősorban a megelőzésre helyezzük a hangsúlyt:

- nevelési eljárásainkkal a lehető legnagyobb mértékben közelíteni kívánjuk egymáshoz az eltérő anyagi és társadalmi helyzetű tanulóink neveltségi és tudásszintjét;
- törekszünk a „másság” elfogadtatására;
- szeretnénk megtanítani őket együtt élni hátrányos helyzetű társaikkal;
- a rászorulókat a segítség elfogadására;
- gondos felderítőmunkát végzünk az iskolánkba lépő új tanulók – első osztályosok és más iskolából érkezettek – között;
- nem zárkózunk el a nevelési problémával, beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő, más iskolából jött diákok fogadásától sem. A közösségre és szakmai ismereteinkre támaszkodva, legjobb tudásunk szerint próbáljuk integrálni őket;
- felismerve a gyermekekre leselkedő veszélyeket, bekapcsolódtunk a dohányzás, alkohol, drog, AIDS elleni programokba;
- a sajátos nevelésű igényű vagy valamilyen rész képesség- fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő ellátást;
- a deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzésére, egyénre szabott nevelést, a fejlesztésre szorulóknak között egyénre szabott követelményrendszert alkalmazunk;
- a határtalan és a szülői, felnőtt kontroll nélküli televíziózás és internetezés ártalmairól rendszeresen szólnunk a szülői értekezleteken és fogadóórákon;
- az osztályfőnökök tartós megbízása lehetővé teszi, hogy a veszélyhelyzetbe kerülő vagy abban szenvedő tanulóinkat a legrövidebb idő alatt a megfelelő segítségnyújtási formában, tanácsadásban részesítsük;
- az étkezési, a tankönyvtámogatások és a diákjóléti hozzájárulások (táborozások, erdei iskolai programok stb.) odaítélésekor a családsegítő az osztályfőnökkel együtt javaslatot tesz a segítségre szoruló gyerekek és családok támogatására.

Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra.

Évente felmérjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, nyomon követjük fejlődésüket.

A már kialakult hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség esetén igyekszünk orvosolni a bajt. Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal,
- védőnővel,
- családgondozóval,
- fejlesztő pedagógussal, logopédussal,
- a rendőrség és
- a gyámhatóság munkatársaival.

Lehetőségeinkhez képest próbálunk enyhíteni az anyagi gondokon:

- étkezési kedvezmények kiadása a jogszabályok szerint
- tankönyv hozzájárulások kiadása a jogszabályok szerint
- iskolai alapítványunk bevonása a hátrányos helyzetű gyermekek anyagi segítésébe
- szükség esetén estmegbeszéléseket tartunk az érintettek részvételével

Igyekszünk az ingerszegény környezetből érkezőket élményekhez juttatni kirándulások, táborozások, kulturális és sportprogramok, vetélkedők szervezésével. Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról, (mikulás, karácsony, farsang, húsvét, gyereknap), ápoljuk hagyományainkat, élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg. Választékos szakköri kínálatunk, ahová célzatosan irányítjuk a gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltése, és önnön épülésük végett. A tanulási nehézségekkel küzdő tanítványainkat korrepetáljuk, napközibe, tanulószobába irányítjuk.

Tanítványaink szüleivel állandó a kapcsolatunk. Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Családsegítő Központtal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, Nevelési Tanácsadóval.

Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

A krízishelyzetekkel küzdő gyermekeket és családokat megfelelő segítő szervek bevonásával támogatjuk abban, hogy segítséghez juthassanak.

Heti egy alkalommal tartózkodik az intézményben az iskolai szociális segítő kolléga, aki kapcsolattartóként koordinálja a pedagógusok, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti együttműködést. Fontos gyermekvédelmi feladatokat lát el.

4.4 Az osztályfőnöki feladatkör ellátása

Az azonos évfolyamra járó, többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak, melyek élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, munkáját az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi, havonta pótlékban részesül.

Az osztályfőnök erkölcsi és pedagógiai felelősséget vállal a rábízott tanulók biztonságáért; kulturált viselkedéséért, személyiségük fejlesztéséért. Munkájáról az intézményvezető/ helyettese kérésére írásban/szóban beszámol.

I. A MEGBÍZÁS CÉLJA

Irányítja, szervezi a felelősségére bízott tanulóközösség iskolai életét, jelentős nevelő hatást fejt ki, érdemben foglalkozik a rábízott fiatalok egyéni gondjaival. Az egységes értékrend megvalósítása érdekében koordinálja a fejlesztő- nevelő hatását, ellenőrzi az osztályban folyó pedagógiai tevékenységet.

II. RÉSZLETES FELADATKÖR

1. Adminisztrációs jellegű feladatok

- A tanulók személyi adatait beírja a dokumentumokba összesítéseket készít, statisztikai adatokat szolgáltat.
- Kitölti a törzslapot, bizonyítványokat, értesítőket.
- A haladási napló kitöltését ellenőrzi, a szaktárgyi órabeírásokat hetente ellenőrzi, a hiányokat pótolja, szükség esetén az illetékes vezető értesítésével.
- Ellenőrzi az érdemjegyek beírását, az osztályozó napló kitöltését.
- Nyomon követi a tanulók ellenőrzőjébe történt bejegyzéseket, azok következményeit, ellenőrzi a tanulók által beírt érdemjegyeket.
- Rögzíti és összesíti a hiányzásokat, mulasztásokat, késéseket. Rendszeresen ellenőrzi a tanulói hiányzások mértékét, módját, jelzi a vezetőknek az osztályozhatóság veszélyeztetését, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi előmenetelét, szükség esetén a helyben szokásos módon értesíti a szülőket.
- A Házirendnek megfelelően figyelemmel kíséri a tanulók késését, szükség esetén értesíti a szülőket.
- Értesíti a szülőket a tanulókkal kapcsolatos problémákról.
- Folyamatosan nyomon követi és aktualizálja a naplóban a tanulók adatainak változásait.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztrációs teendőket, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja.
- Rendszeresen ellenőrzi az ellenőrzőbe beírtak szülői tudomásulvételét, aláírását.
- Nyilvántartást vezet a HH és HHH tanulókról.
- Figyelemmel kíséri az egészségügyi, szociális, érzelmi gondokkal küzdő tanulókat, segítséget nyújt számukra.
- Segíti, nyomon követi, adminisztrálja osztálya orvosi vizsgálatait.
- Vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, javaslatait a pedagógusok elé tárja.

Irányító, vezető jellegű feladatok

- Végrehajtja mindazokat a feladatokat, amelyeket a pedagógiai program a hatáskörébe utal.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben felső tagozaton osztályfőnöki órát tart, melynek alapja az éves tanmenet.
- Évente meghívott előadókkal is tart foglalkozásokat.
- Céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél alaposabb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, öntevékenységük fejlesztésére.
- Együttműködve a tanulókkal segíti a tanulóközösség kialakítását.
- Minden tanév első napján ismerteti osztályával a Házirendet, évfolyamnak megfelelően felhívja a figyelmet egyes előírásaira.
- A tanév első napján megtartja osztály számára a tűz-, baleset és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírattja a tanulókkal.
- Rendszeresen tájékoztatja tanulóit az iskolai feladatokról, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Figyelemmel kíséri az osztálya tanulmányi előmenetelét, fegyelmi helyzetét.
- Felkészíti osztályát a hagyományos ünnepélyeken, rendezvényeken való részvételre.
- Kirándulásokat, közös programokat szervez, ezekről tájékoztatja az intézményvezetést, szülőket.
- Részt vesz az osztályát érintő rendezvények előkészületében, és a rendezvényeken.
- Folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, faliújságra.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, kitüntetésére. Saját hatáskörben is jutalmazhat (of. dicséret).
- Fegyelmező intézkedéseket hoz, szükség esetén eljárást kezdeményezhet.
- A tanulók minden iskolai tevékenységével kapcsolatban kialakítja a reális önértékelés igényét.

Szervező, összehangoló jellegű feladatok

- Segít abban, hogy a tanuló otthonosan érezze magát az iskolában. Tájékozódik a tanuló neveltségi szintjéről, közösségben elfoglalt helyéről, környezetéről.
- Kapcsolatot tart az intézményben működő civil szervezetekkel (SZM alapítvány).
- Munkája során figyelembe veszi a DÖK programjait.
- Koordinálja az SNI-s tanulók ellátását, segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- A tanulókról szerzett megfigyelési tapasztalatait, szakértői bizottság véleményét ismerteti az osztályban tanító pedagógusokkal, megbeszéli a tapasztalatokat.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, az osztály életében résztvevő szakemberekkel (logopédus, gyógy testnevelő stb.).
- A hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, szociális gondozóval.
- Segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat.
- Tevékenyen részt vesz munkaközössége munkájában.
- Szükség esetén – az intézményvezető hozzájárulásával – tanácskozássra hívja össze az érintett pedagógusokat.
- Szükség esetén családlátogatásokat szervez.

- A munkatervben meghatározott módon szülői értekezleteket és fogadó órákat tart.
- Szülői értekezleten a tanulók pedagógiai jellemzését a szülővel egyeztetni, tájékoztatni a továbbtanulási lehetőségekről.
- A szülői értekezletek tapasztalatairól tájékoztatja az iskolavezetést.
- Törekszik az iskola és a család együttműködésére.
- A tanév elején megismerteti a szülőkkel a Házi rendet, a követelményrendszert, nevelési elképzeléseit.
- Osztályozó értekezlet előtt ellenőrzi, hogy minden tanuló jegye le van-e zárva, a lezárt érdemjegy nem tér-e el jelentősen az osztályzatok átlagától a tanuló kárára.
- Javaslatot tehet az iskolai munkaterv osztályát érintő szervezési feladataira.

4.5 Legitimációs záradékok

A Kéthelyi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Pedagógiai Programja

4.5 Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot az *alsós szakmai munkaközösség* áttekintette, annak tartalmával egyetért.

Kéthely, 2024.11.21.

Radnai Tiborné
Alsós szakmai mk. vezető

A Pedagógiai Programot a *felsősz szakmai munkaközösség* áttekintette, annak tartalmával egyetért.

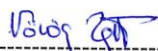
Kéthely, 2024.11.21.

Karanczné Örcskó Éva
Felsősz szakmai mk. vezető

A Pedagógiai Programot az intézmény *nevelőtestülete* 2024. 11. 28-án ... tartott értekezletén elfogadta.

Kéthely, 2024. 11.28.

Vörös Zsolt
hitelesítő nev test. tag

Pandur Tímea
hitelesítő nev test. tag

Sümegi Tamásné
intézményvezető

Fenntartói jóváhagyás

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) és 83. § (2) g) alapján a fenntartó a Kéthelyi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **pedagógiai programját jóváhagyja**, a költségek vonatkozásában kizárólag a többletköltségeket tartalmazó mellékletben meghatározott finanszírozási keret szerint.

Siófok, 2025. április 02.

Plancon-Zátori Gyöngyi
szakmai vezető
tankerületi igazgató h.
hatáskör gyakorlója nevében és megbízásából

